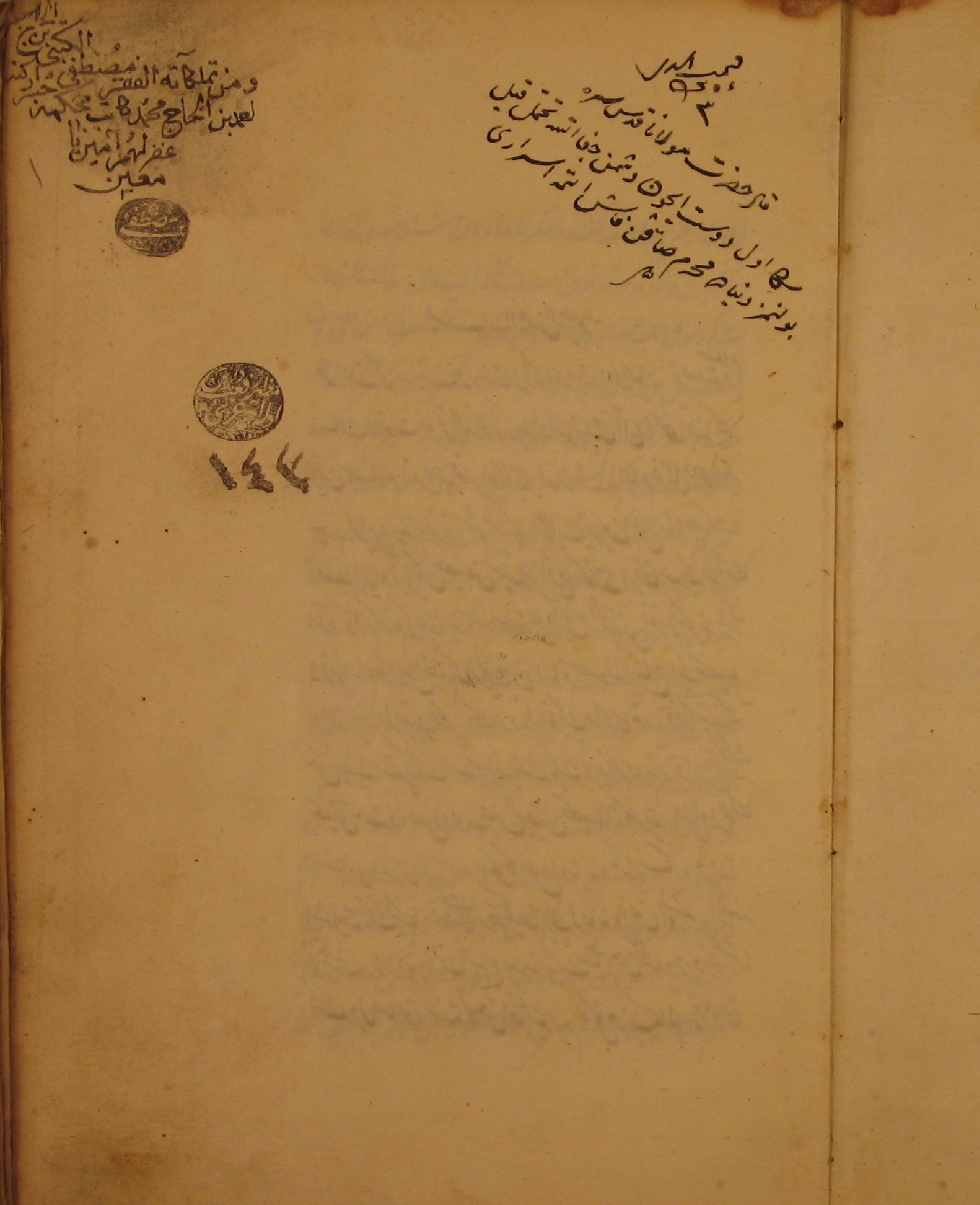

KÖPRÜLÜ KÜT.
143
M. KIII
ASIM BY.

مسماة

رسالة المنقذ من الضلال للامام الغزالي
عليه رحمة الباري

١٤٩

١٤٧



نصيب البدل

٣

قال حضرت مولانا قدس سره
تحمل قيل اول دوست اگر دشمن خدا ايسه اسرارى
فاش اتمه بوننه دنياده محرم صادق آهر

قال حضرت علي كرم الله وجهه

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد اللهه که هر رساله و مقاله ذکر ایله ابتدا اولنور و صلوة و سلام
رسالت و نبوت خاتمی محمد اوزرینه اولسون دخی آل و اصحابنه که
دین اسلام انلر ایله قوی اولدی اما بعد امام غزالی رحمه الله
بیوررلر ای دینده قرنداشم سکا حکایت ایدرین ملل و مذاهبک
اضطرابی و انلرک حضیض تقلیددن اوج تحقیقه ارتفاعنه نجه جرأت
اتدم و علم کلام که عقاید اسلامیه علی طریق التحقیق تفهیم ایچوندر اندن
نه فهم اتدم و اهل تعلیم که طریق حق امام معصومه اتباع ایله تحصیل
اولنور غیری طریقیله ممکن دکلدر درلر انلرک مرادی ندر و فلاسفه که
حق یقینی عقللرینک صفاسیله یتشدیلک دیدکلری ندر و اهل تصوفک
تحقیق حقه واصل اولوب عین الیقین تحصیل اتدکلرینه راضی اولدوغمک
سببی و سری ندر ایدی بلکه ملل و ادیانده انلرضکره فروع
اسلامیه نک ایچنده اختلاف بر بحر عمیقدر نیجه لر بونده غریق اولمشدر ازکمسه
قورتلمشدر زیرا هر ملتک اهلی و هر مذهبک صاحبی حق کندودر قورتلمش
کندولی صانور سنه که حق تعالی بیورر کل حزب بما لدیهم فرحون

فرحون یعنی هر طائفه کندو قتلرنده اولان شیئله مسرورلردر
اما ثابت و ظاهردر که فرق اسلامیه نک ایچنده حق بریسنک النده در
نته کم رسول علیه الصلوة والسلام بیورر که ستفترق امتی علی نیف
وسبعین فرقة الناجیة منها واحدة یعنی امتم یتمش زیاده
بلوک اولسه لر کرکدر ایچلرنده قورتلان هما الحق بر سیدر غیری دکلدر
واقع بیوردقلری کبی اولمشدر بو عبد حقیر حد بلوغه یتشدیکم زماندن
شمدیکی زمانه کلنجه که حالا عمرم اللی یه یتشمشدر بو بحر عمیقه طالوب
کندومی نیجه مهالک و مخاوفه براغدم و هر مذهبک اهلی ایله مصاحبت
ایدوب سرلرین کشف اتمک استردم تا که محق ایله مبطلک و اهل
سنت ایله اهل بدعتک اورتالرینی فرق ایدم حقه واصل اولام
مثلا بر اهل باطن کورسم باطنی اولمسنک سببنی بلمک استردم و بر اهل
ظاهر کورسم ظاهره حصرینک اصلنی بلمک استردم و بر فلسفی
کورسم علمنک غورینه یتشمک استردم و بر کلامی بولسم علمنک حاصلنی
و غایتنی اکلمق استردم و بر صوفی کورسم سرلرینی کشف اتمک استردم
و بر عابد کورسم عبادتنک حاصلی ندر و نه یه وارر کرکدر صوررلدم
و بر زندیق معطل کورسم ازمه سنک سببنی اراردم محصل کلام هر نسنه نک
حقیقتنه وصوله عادتم ایدی حق تعالی حضرتی جل جلاله بنی بویله خلق

ایتمشدی یوخسه بنم اختیارم ایله دکل ایدی شو که دکلکه حق سبحانه
وتعالی نم بو یمدن تقلید اینی چزدی بوکه باعث بو اولدیکه نظر ایتدم
کوردم نصارانک اوغلانجقلری نصرانیت اوزرینه بویمشلر و یهودلرک
اولادی یهودیت اوزرینه بویمشلر و اهل اسلامک اولادی اسلام
اوزرینه بویمشلر و هر بریسی دیننی حق بلوب راضی اولمشلر صراط
مستقیم اوزره اولانلر بزز غیری دکلدر دیرلر اما پیغمبر علیه الصلوة والسلام
برحدیث شریف بویرمشلرکه هر کشی فطرة اسلام اوزرینه خلوق
اولمشدر لکن والدینی یهود ایسه یهود ایدرلر نصرانی ایسه نصرانی
ایدرلر مجوسی ایسه مجوسی ایدرلر پس باطنمده بر حرکت حاصل اولدیکه اصل
فطرتمی بولام والدینمه تقلید ایله اولان اعتقادمک حقیقتنه ایریشم
و بو تقلیدک اورته سنی آیدم قنقسنک اصلی حقدر و قنقسنک باطلدر
بلم پس فکر ایتدمکه بنم اصل مطلوبم هر نسنه نک حقیقتن بلمکدر پس
بلمک نه ایدوکنی بلمک و حقیقتنی اکلمق کرک پس اکلدمکه اصل بلمک
اولدرکه بلدوکک نسنه سکا بر طریق ایله آچله که شک و شبهه
قالمیه و غلط و وهم احتمالی قالمیه حتی خوارق عادات اظهار اولنسه
ایلسه لر انک خلافنی اثبات ایتمکیچون اول معلوم اولان اعتقادک
ازاله سی ممکن اولمیه مثلا بر کمسه بر ایکی دردر دیسه یا خود بر ایکنک نصفی

نصفی دکلدر دیسه اکر اینانمزسک طاشی التون و عصایی یلان ایدرم
دیسه دخی انک خلافنه علم حاصل اولماز بلکه شک و وهم کلمز همان انک
اول فعل ایتدوکنه تعجب حاصل اولور پس بلدمکه بر علم که بو مرتبه یه
وارمیه اول علمه اعتقاد اولمز دخی انکله امان اولماز و اول علم علم یقینی
دکلدر پس کندمده اولان علوملری تفتیش ایلدم بو مقوله علم حاصل اولمامش
بلدم الا مکر که محسوساتده و ضروریاتده بعض شول فکره محتاج اولیوب
بلکه اول نظرده حاصل اولانلرده پس بلدمکه بو دیدیکم علمک اصل و ماده سی
حسیات و ضروریات ایمش و علم یقینک ماخذی بونلر ایمش پس جد بلیغ
و سعی بی دریغ ایدوب محسوسات و ضروریاتده جست و جو ایلدم
کوردمکه بونده دخی شک و غلط قابل محسوساتک اقوی حاسه
بصر ایله ادراک اولنندر که او اولور که غلط ایدر مثلا نظر ایتسک سمایه
دکولکه حرکتدن خالی صانورسن و حکم ایدرسنکه متحرک دکلدر اما بر
پاره نظر ایده رک کورسنکه آنا فآنا اکسلمکده حرکت ایتمکده و اکسلمده
دیدیکن کولکه کوره در اما حرکت دیدیکن سمایه کوره در اما سمادن
ظن عدم حرکت یلدوزن قطع نظردر و آز آز حرکت ایتمکده سنک
حرکت ایتمز صاندوغک بر او غرجز اولمدوغی اجلدندر و دخی نظر ایدرسن
یلدزلر کورسنکه مقدار جرم صغیر بر فلوری جرم قدردر اما علم هندسه ده

دلیل عقلی ایله ثابت وظاهر اولمشدر که کرهٔ ارضدن هر برلیسی سوکدر
پس ایمدی طریق علمده بوندن اجلی شی یوغیکن عقل ایله خلافی ظاهردر
لیس بو عنده دخی شک و شبهه‌دن امنیت یوغمش و علم یقینینک طریقی بو
دکل ایمش بوکا دخی اعتبار و اعتماد لایق دکل ایمش پس ایمدی وار ایسه
طریق علم ضروریات تحصیل ایدوب انلکه علم یقینی حاصل قلمقدر
کوره‌یم اکا دخی غلط و شک عارض اولورمی دیدم مثلا اون
اوچدن چوق ایدوکن دخی نفی ایله اثبات بر شیده جمع اولمدوغن
و برشی هم حادث هم قدیم اولمدوغن و هم موجود هم معدوم ٥
اولمادوغن و هم ممکن هم واجب اولمدوغن بلدم و اکلدم که بونک
کبی یه اولیات دیرلر بو مقوله هر کمسه اکلر و بلور هیچ قلوق نظر وفکره
محتاج دکلدر و خلاف احتمالی یوقدر بوندن غلط ممکن اولمز ایکن
بونک کبیلر ایله علم یقینی حاصل اولور دیدم محسوسات نظر کلدی
بکا معارضه قیلوب دیدیکه سن بنی قودک تحصیل علمه سبب اولمقدن
عزل ایلدک کرو عقله مراجعت ایلدک اولیات طریق تحصیل صانوب
انده اولان مهالک و مخاطره صاقنمدک ایمدی نجه بو بولیده امین
اولورسک بونده دخی نجه احتماللر واردر و نجه بول او ر تجیلر واردر
زیرا بیلورسنکه اول طریق حسنه سالک اولدوغن زمانده انی بونده در

در و طریق حق علم بونلکه تحصیل اوصنور علم یقینی یه بونلکه واصل اولنور
دیردک عقل کلدی سنی اوندردی و بو طریقده امان یوقدر حیوا اثبات
ایتدی عقل بوبلی دوندرکی یرده که قتی ظاهر ایکن بو جایز دکلمیدر که
ورای عقلده بر نسنه دخی اوله که بکا نجه معارضه قیلوب تکذیب ایدر ایسه
انی دخی بر تکذیب ایدر و آرادلاسکا ظاهر اولمق نفسنده اولمماسن
ویرمز دیجک توقف ایتدم بو اشکالک اصلنه نظر ایتدم کوردمکه واقعا
بونده دخی امن یوقدر زیرا بونک مثالی شوکه بکزرکه برکیشی اویقوده واردر
انده نجه نسنه کورر اصلی وار صانور اعتقاد ایدر مقرر بیلور و بونکا
مخالف نسنه یوقدر دیو حکم ایدر اول حالده ایکن شک و وهمدن
خالی ایکن اویانور کورر که هیچ بو اعتقاد ایتدوکی نسنه‌لرک بر نسنه‌نک
اصلی یوق ایمش و فایده‌سی دخی یوقدر پس اویله اولیجق نیچون جایز اولمیه که
سنک اویانقلغک حالی اویقوغه نسبت نجه واقع و ثابت و متقرر ایسه
و اویقو حالک زائل و باطل ایسه اویانقلغکه نسبت دخی بر حال وار
اوله که بو اکا نسبت زائل و غیر واقع اوله و بو اویانقلغک اکا کوره
اویقو حکمنده اوله پس اویله اولیجق نجه امین اولورسک که اویانق
ایکن حس و عقل ایله ادراک ایتدوکک واقع و نفس الامر اعتقاد ایتدوکک
دخی بویله اوله بلکه کورمزسنکه حال بویله در صوفیه طائفه‌سی زعم

ایدرلر و دیرلر شول حالده که بز کندو مزدن غائب اولورز خواب ایتمزی
و عقلمزی براغرز احوال و اطوار مشاهده ایدرز که بو معقولاته مخالف
و بو معنایه رسول الله علیه الصلوة والسلام اشارت بیورمشلردر و بو
حالتی موته تصویر ایتمشلردر که • الناس نیام اذا ماتوا انتبهوا • یعنی
ناس اویومشلردر چون اولسه لر چرا اویانورلر شویله ظن ایدرزکه صوفیه
زعم ایتدوکی حال بو اوله زیرا بو دنیاده اولان حیات آخرته نسبت یوقدر
بر کمسنه اولسه اویانور بونده مشاهده ایتدوکنک انده خلافنی کورر نته کم
حق سبحانه و تعالی بیورر • فکشفنا عنک غطاءک فبصرک الیوم حدید • یعنی
بز سندن پرده آچرز پس ایمدی اول کونده سنک کوزلرک غایت
حدتله نظر ایدیجی اولور پس بو ایکی طریقده بونک کبی خواطر ظهور ایدوب
نفسمده بر اضطراب حاصل اولدی دفعنه چاره استدم بولمدم زیرا
بوکه جواب ویرمک دلیل کتورمک ایله در خلافنه علم یقینی حاصل ایتمکله
اولور لکن خود بو مکه علم یقینی یه طریق دکلدر الا حسله و یا عقلدن حاصل
اولان ضروریات ایله ایکسنده دخی شبهه حاصل دکل دلیل الیه بونک ایکسندن
حاصل اولور بونلر خود مسلم دکل پس بنده بو مرض بکلندی و ایکی آی مقداری طوردم
حال ایله مذهبم سفسطه اولوب لکن دلیمه کتورمزدم کنه حق سبحانه و تعالی
بکا بو مرضدن شفا ویروب کیرو صحت عقیده یه عودت و رجوع ایدوب بلدمکه

بلدمکه ضروریات مقبوله ایمش اما بکا بو حال دلیل عقلی ایله و ترکیب کلام ایله
اولمدی بلکه بر نور ایله حاصل اولدی که حق سبحانه و تعالی بنم کوکلمه براقدی
بو نور اول نوردر که معارفک مفتاحیدر شول کمسنه که کشف شبهه
ادله عقلیه یه منحصردر دیر حق سبحانه و تعالینک رحمت واسعه سنی طاراتدر
نته که رسول الله علیه الصلوة والسلام • فمن یرد الله ان یهدیه یشرح
صدره للاسلام افمن شرح الله صدره للاسلام • آیتنک معناسندن
سؤال اولندقده بیوردیلر شرح صدر بر نوردر که حق تعالی آنی قلبه
براغور دیدیلرکه یا رسول الله بونک علامتی ندر بیوردیلرکه دنیا که دار
غروردر اندن ایراقلشمق و دخی آخرتکه دار خلوددر اکا رجوع ایتمک
چونکه حق سبحانه و تعالی بکا بو مرضدن شفا ویردی بلدمکه طریق حقه طالب
اولوب وصوله قرین اولان دورت طائفه در زیاده دکلدر برنجیسی
متکلملردر که بعض علمای کلامدر بونلرک دعواسی بودر که رایلری صحیح و نظرلری
پاک اولا ایکنجیسی باطنیه در انلره تعلیمیه دخی دیرلر امام معصومدن تعلم علم
یقینه مخصوص کچنورلر اوچنجیسی فلاسفه در اهل منطق و برهان کچنورلر
جماعتدر اشیا بزه کاهی عیاندر دیرلر دوردنجیسی صوفیه کثرهم الله
تعالی در حضرت رب العزتک خواصی مکاشفه ده و مشاهده بزمده
دردیرلر پس دیدمکه حق بو دورتدن طشره دکلدر حقی حقیقتیله طلب ایدن

بونلردر طریق حقه سالک اولان بونلردر شویلکه بونلرک مسلوکلری طریقه
وصول ایلوب اصلنی اکلیم و بونلردن مفارقت ایدم غیرهی تقلیده مجال بو قدر
وطمع دخی بو قدر ایس اول علم کلامه شروع ایتدم اندن صکره فلسفیه اندن صکره
تعلیمیه اندن صکره صوفیه یه وقتا که علم کلامه باشلادم تحصیل ایلدم ٥
وتصنیف ایلدم و محققلرینک کتابلرینه نظر ایلدم نیم مقصوده کافی بولدم
اما بو علمدن مقصود اولانه وافی بولدم زیرا علم کلامک بناسی اهل سنتک
اعتقادنی صاقلمق و اهل بدعتک شبهات باطله سنک ضررندن صاقلمقدر
زیرا شیطان مبتدعینک کوکلنه شبهه لر براقمشدر که سنته مخالف بو شبهه لری
عوامک قلبنه القا ایدوب عقیده لرین تشویش ایدرلر پس حق سبحانه و تعالی
علمای کلامک قلبلرینه بر حرکت قودی که اهل سنته نصرت ایدوب ترتیب
کلام ایتمکله تقریر مرام قلوب اهل بدعتک تلبیساتندن صاقلدیلر لکن بونلر
خصملرینه مناقضه ایراد ایلمکده اکثر کندولرک قبول ایتدکلری مقدماته
لازم اولان فساد ایله الزام ایتدیلر بو خود معلومدر که بو دلائل که ذکر ایدر
و بو دفعلر که ایراد ایدرلر فکر و نظر ایله حاصل اولور شول کمسه که ضروریاتدن
غیری تسلیم ایلمز اکا نفعی یوقدر پس علم کلامک اکا چندان فائده سی یوقدر
اولمیه بو علمک هر کشی یه فائده سی یوغمش زیرا شونلر که اولیاتدن غیریه
فهم ایتمز بو جمله دلائل دقیقه فهمنده که نجه عقول کاملین حیراندر هر کسنه نک

نک اعتقادینه علم یقینی تحصیلنه نه نفعی اولور اگرچه کم بونلر اعتقاد
حفظندن اوته حقایق امورندن بحث ایدوب جواهر و اعراض
بلدرمک استیوب احکامنی بیان ایتدیلرسه لیکن کلری بو علم کلام ایله
هر کشی بالکلیه ظلمات حیرتدن قورتلمق قابل دکل ایمش و بو اختلافات که
اولمشدر انجیلندن حق اولانی علم یقین ایله بلمکه طریق اولمز ایمش اگرچه
کم بعض کمسنه یه حاصل اولورسه لکن تقلید صرفدن قورتلمز اولورسه
آز اولور خصوصا کم بنم مرادم کندو حالم دیمکدر دیلکا بونکله شفا
حاصل اولمادی یوخسه غیریه حاصل اولمه سنی انکار دکلدر زیرا دوا
اختلافی امراضک اختلافیلهدر کور مرضکه بر دوا ایله بریسی شفا
بولور بریسی ضرر چکر وقتا که بو علمک غورینه و غایتنه یتشدم و نفع
و ضررینی مشاهده ایتدم بنم دردیمه شفا و مرضمه دوا اولمدوغن اکلدم
علم فلسفیه باشلادم یقینا بلدمکه علومدن بر علمک فسادینه اطلاع
ممکن دکلدر اول علمک نهایتنه یتشوب اصل علمده اعلمیله مساوی
اولوب بلکه اعلمنک درجه سنی گچوب انک مطلع اولمدوغنه مطلع
اولمینجه و نفع و ضررنی فهم ایتمینجه بو مرتبه دن صکره فساد ادعا ایتمک
جائز اولور لکن علمای اسلامدن بر کمسنه کورمدم که بو مرتبه یه وارمغه
قصد ایتمش اوله اما فلاسفه نک کلماتندن کتب کلامده نقل ایدوب رد

ایتدکلری که برنجه سوزدر تناقض ظاهر و فساد باهردر دیدکلری اندرک
کلماتلری فهم اولنمه مقدور نا شیدر و یاخود نقلده غلط واقع اولمشدر
زیرا که نقل ایتدکلرینک فسادی بو مرتبه ظاهردر که عاقل آدمیدن
صادر اولمق لایق دکلدر بو قسمده قالدیکه فلاسفه که دقایق علومه
و غرایب فنونه مطلع اولمشلردر اندن صادر اوله اولیه بیلورمکه بر موجب
اکلمه‌دن اول رد ایتمک و حقیقتنه واصل اولمقدن مقدم قبول ایتمک کورمز
ایکن اوق اوتوب نشان اورین دیمک کبیدر پس بو علمه دخی دورشوب
تحصیلنه شروع ایتدم کتابلرین جمع ایدوب مطالعه قلمغله بوجهنده
اوستاده معلمه وارمغیله دکل پس عمرمدن بر زمانی انکا صرف ایتدم
شول زمانده که اوچیوز نفر شاکردم وار ایدی بونلرک درسندن فارغ
اولسم و علوم شرعیه‌ده تصنیفدن فارغ اولسم فلاسفه کتابلرینه مطالعه
قلوردم مرادلرینی فهم ایتمکده جد و سعی ایله علوملرینک منتهی‌سنه ایکی
سنه‌دن آزده واصل اولدم بعونه الله تعالی بوندن صکره بر ییل دخی
بونلرک حاصل کلاملرینی فکر ایدوب معاوده نظر ایتمکه و ضررینی
اکلمغه مداومت ایتدم پس بونلری حاصل علملرنده اوچ صنف بولدم
بر قسمنه دهریه و بر قسمنه طبیعیه و بر قسمنه الهی دیرلر اما دهریلر که حاصل علملری
صانع عالمی انکار ایتمکدر زعم ایدرلر که عالم بو حال اوزره موجود ازلیدر مثلا

مثلا حیوان نطفه‌دن نطفه حیواندن اولمقدن زایل اولمادی و تمدید نصکره
دائما و لایزال بو بلیه‌در دیرلر بونلر زندیقلردر و اما صنف ثانی که طبیعیلردر
انلر عالم طبیعتدن عجایب حیواناتدن بحث چوق ایدیلر اعضای
حیوانی تشریح علمنه زیاده دورشدیلر دخی خواص نباته مطلع اولدیلر
حق سبحانه و تعالینک عجایب صنعن و غرایب حکمتلرین مشاهده
قلوب بیلدیلر که بو اثرک بر مؤثری واردر که هر نسنه‌نک غایتنه و مقاصدنه
مطلعدر حکیم مطلقدر زیرا هر قچن که علم تشریحه مطالعه ایدوب اعضانک
منافعن بیله و هر عضو نه طریقیله حرکت ایدر و نه طریقیله بو عروق و اعصاب
و عظام وضع اولنمشدر شویلکه بر دیبی اکسک اولسه و یا بر نیه ضعیف کلسه
بو بنای حیوانیه خلل کلورلابد بر صانع قادر و مدبر حکیم وار ایدوکنه
علم حاصل اولور خصوصا که بنیهٔ بدن انسانی کورسن عجیب و غریب بر
ترکیبدر اما اکرچه کم بونلر اولکیلردن بر طبقه ایلری فهم ایتدیلر لکن عالم طبیعتدن
اوته نظر ایده مدیلر انکا بنا اعتدال مزاجده تاثیر عظیم مشاهده ایتدیلر
قوای حیوانی همان بونکله صاندیلر حتی انسانده دخی قوه عاقله روح انسانی
اعتدال مزاجه تابع زعم ایتدیلر و مزاج انسانیه خلل کلسه قوه عاقله دخی
معدوم اولور صاندیلر پس اولار بو نسنه بوزلسه قوه عاقله دخی منعدمه اولور
بر دخی اعاده اولمق ممکن اولماز و نفس انسانی بو اولیجق اولوب هلاک اولور

حتی
انی حیوان

اعاده‌سی ممکن دکلدر دیوب آخرتی انکار ایتدیلر جنت و نار و حشر
یوقدر دیدیلر و حساب و عذاب قبر و سؤال و جواب و صراط و کتاب
و میزان و سائر احوال آخرتی انکار ایتدیلر پس انلر قتنده طاعته
ثواب و معصیته عقاب اولمز بونلر دخی زندیقلردر زیرا بلورسنکه اصل ایمان
اللهه و صفاتنه و یوم آخرته ایماندر بونلر اکرچه حقه ایمان کتوردیلر
اما یوم آخرته اعتقاد اتمدیلر بناءً علی ذلک کافرلردر اما صنف
ثالث که الهیلردر بونلر اولکه صنفدن متأخرلردر بری سقراطدرکه
افلاطونک استادیدر افلاطون ارسطالیسک استادیدر منطق
ترتیب ایدن ارسطالیسدر و علوم تهذیب ایدن بودر انلر و اصل
اولمغله بودر اصل المشدر علملرنک کوجلرینی بو قولای ایتمشدر
و بوا ایتمشدر و بونلردن صکره بلکه بو طائفه اول ایکی طائفه‌یی رد ایتمشلردر
انلرک فضاحتلرینی آچمشلر و انلری رد ایدوب اعتقاد و باطللرینک
بطلانینی بلدرمکله بونلر تمام سعی و جد اهتمام ایتمشلردر اهل اسلام انلرک
ردی خصوصنده زحمت چکمکه احتیاجی یوقدر بو دخی حق تعالینک اهل
اسلامه عنایتیدر بریسی برینه مغلوب ایدوب قبائحلرین آچمغله مؤمنلرک
جانبندن برینی برینه مسلط ایتمشدر اندن صکره ارسطالیس دخی افلاطونی
رد ایتدی و دخی سقراط بالکلیه کندی و هر ایلرو کلن حکمای الهیین جمله

جمله رد ایتدی بزه احتیاج قومدی که انلرک اقواللرینک فسادندن بحث
ایده‌وز بو بابده دقت و اهتمام ایتمشلر کیم و انلر دخی بالکلیه کفر و ظلمتدن
قورتلمدی و بدعتدن خلاص بولمدی حتی لازم اولدیکه انلری اکفار ایده‌وز
بلکه انلره اویان متفلسفهٔ اسلامیه‌یی دخی اکفار ایده‌وز فارابی و ابن سینا
کبی و شویله معلوم اولسونکه فلاسفهٔ اسلامیه حضرت ارسطالیس
علمنه واقف اولورلر بوقدر فارابیله ابن سینا کبی و بونلردن نقل صحیح ایدن
بونلردن غیریلرک نقلی خبط و خللدن خالی دکلدر و یاخود مشوشدر
فهم اولنماز برلرنده که فهم اولنمدی رد اولنمق ممکن اولماز نته کم برکره
یوق فاروح دیدک آمدی ارسطالیسک فلسفه‌سندن بزه نقل صحیح
ایله واصل اولان فارابی ایله ابن سینا روایت ایتدوکی اوزره اوچ قسم
اوزرینه در بر قسمنده کفر لازم کلور و بر قسمنده اهل بدعتدن اولمق لازم
کلور و بر قسمنده دخی انکاری امر لازم دکلدر اما بونلرک علملری بزم غرضمزه
نسبت التیدر ریاضیه منطقیه طبیعیه الهیه سیاسیه خلقیه ریاضیه
اول علملردرکه حساب و هندسه و هیئت عالم الکه بیلنور بو علملرک امور دینیه‌یه
اصلا اثبات و انکار جهتندن تعلقی یوقدر اما برهان عقلی ثابت اولمشدر
بونلرک دلیللرینه نظر ایدوب انکلیوب بلدکدن صکره انکاره مجال یوقدر
پس بو علملرک اکرچه امور دینیه‌یه تعلقی یوقدر لکن بوندن ایکی آفت حاصل

اولور بری بودر که هر کمسه بو علملره نظر ایدر بونده اولانی کورر تعجب ایدر
بونلرک علملی تخمین ایدر و بونلره اعتقادینی محکم ایدر بویله صانور که بونلر
هر علمده ماهر اوله لر و بونلردن نقل اولان هر مسئله دلائل عقلیه قطعیه ایله
اثبات اولمش اوله اولیجق بونلرک مذاهب باطله لرندن اعتقادی
متعلق بر یکلش مسئله نقل اولنسه اندن کفر لازم کلورسه یا بدعت لازم
کلسه رد ایتمیوب همان تقلید محض ایله کافر اولور یا مبتدع اولور
وایدر که اکر دین اسلام حق اولمش اولسیدی بونلرک کبی اولولره علوم عقلیه ده ماهر
اولنلر بیلز اولمیایدی پس مسکین تقلید صرف ایله انکار ایتمکی حق صانوب کافر
اولور بونک کبی اکرک نیجه سن کورمشزدر اما اکثرکه بر کشی بر صنعتده
حاذق و ماهر اولمقده غیری صنعتلرده ماهر اولمق لازم دکل بلکه
هیچ بیلمک لازم دکلدر مثلا کورسکه بر کشی فقه و کلامده ماهر اما علم
طبدن نسنه فهم ایتمز هنوز دخی بر مسئله سن بلمز بر کشی کورورسن عکسی
پس امدی الهیونک دخی ریاضیده دیدکلری صحیح برهانله ثابتدر
اما الهیاتده دیدکلری ظن و تخمینله در نته کم علملرینه تمام مطلع اولنلره
خفی دکلدر اما بر جاهل احمق بونلرک بر فنده سوزلرینک ایلکنه الدانوب
سائر علوملرده انلره تقلید ایتمکله عقللو و فهملو کچینوب خلافی حماقت
صانمغن تقلیدلرندن قالوب ایماندن چیقار پس بو آفت بر آفت عظیمه در که

که بالکز بونلردن اولنوری بو علومه چالشمقدن منع اولنمق لازمیدر اکرچه
کم اصل علملر امر دینه ضرری یوقدر ولکن ذکر اولان فساد احتمالی
غالبدر و ترکی دخی مضر دکلدر بر نسنه نک دینه فائده سی اولمیه ترکی
کناه اولمیه نیتر و عند الله آفت احتمالی اوله ترکی اولادر ایکنجی
آفت اولدر که بعض کمسه لر صانور که دین اسلامه نصرت جمیع فلاسفه
نک علملرینی رد ایتمکله اولور پس جمیع علملرینی انکار ایدوب هر علمده
بونلر جاهللردر نسنه بلمزلر دیر حتی علم هیئت و نجومک خسوفده و کسوفده
دیدکلرینی یکلشدر خلاف شرعدر اکر اول کمسه بو علمک برهان
قطعیه ایله اثبات ایتدکلرینی ایشتسه انکاره مجال قالماز لکن بویله صانغر که
اسلامک مبنیسی جهل اوزرینه دخی برهان قطعیه انکار اوزرینه در
صانوب فلاسفه نک علملرینه محبت ایدوب اسلامه بغض اوزره
اولور اسلامه بونلردن اوزکه زیان اولماز دین و اسلام بو علومه
انکار ایله یاردم اولمق ظن اولنه حال بو که شرع شریفده بو علومه
نفیا و اثباتا تعرض اولنمامشدر و بو علومده شرع شریفه اصلا
تعرض اولنمامشدر اکر دیرسک که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
بیورر لر ان الشمس والقمر آیتان لا تخسفان لموت احد ولا لحیوته
فاذا رأیتم ذلک فافزعوا الی ذکر الله تغیر شمس و قمر الله سبحانه

وتعالینك آیتلرندن ایكی آیتدر كیمسه نك اولمه سیچون طوتلمز دخی
دیریلكیچون سز بونلری كوردیكز ذكر اللهه مراجعت ایلك بو حدیث
شریفده علم حسابی ده سیر قمر و شمسی و بونلرك وجه مخصوص اوزرینه
جمع اولوب بر برینه متقابل اولمه لرینی انكاره دلالت ایدر نسنه
یوقدر بو شمدیه دكین ذكر اولنان علوم ریاضیه احوالیدر اما منطقیات
انده دخی نفیا و اثباتا دین و اسلامه تعرض یوقدر بلكه ادله و قیاسك
طریقیدر و مقدمات برهانك شرائطیدر و كیفیت تركیب و تبیین
بیان ایدر و حد صحیحك شروطنی بیان ایدر لیس بونده انكاره محتاج
نسنه یوقدر بلكه متكلمون و اهل نظر دلائلده ذكر ایتدكلریدر همان
ایكیسنك ادله سنده فرق عبارات و اصطلاحات ایله در و دخی
تعریفاتده زیاده استقصا و تشعیبات ایله در اهلنه معلومدر كه
انلرك مهمات دینیه یه متعلق كلماتلری یوقدر لكن حكمانك بو فنده
بوقدر ظلملری واردر كه برهان ترتیب ایتمه ده بعض شروط بیان
ایدرلر كه البته یقین ایراث ایدر دیرلر لكن مقاصد دینیه یه كلسه لر
اول شروطه وفا ایتمزلر بلكه غایت مساهله ایدرلر لیس بو علمك
آفتی اولدر كه كاه اولور بر كیمسه كه منطقده اولان شروطه ادله
كوروب بونلرك طرزنی انلرجه ایتدكلری ایضاحی اكلیوب ایدر كه

كه بر كیمسه كه بونك كبی شرائطی انتاجی فهم ایلیه و صحت و فسادینی اكلیه
عجبدر كه مقاصد دینیه ده خطا ایلیه و علوم الهیه یه تا كه لیس بو كیمسه دخی
كنه استعجال ایتمش اولور علوم الهیه ده كلماتلرینك غورینه یتشمك
بیلمزن اما علم طبیعیات اجسام عالمدن بحث ایدر سماوات و كواكب
كبی و دخی بونك تحتنده اولان اجسام مفرده دن بحث ایدر ماء
و هوا و تراب و نار در و دخی اجسام مركبه دن بحث ایدر حیوان
و نبات و معادن كبی و دخی تغییر ایتدكده و استحاله و انقلاب و امتزاجنده
بحث ایدر مثلا طبیب حاذق جسم انسانیدن و انده اولان اعضای
رئیسه دن بحث ایتدوكی كبی بلورسنك علم طبه انكار شروط دیندن
دكلدر لیس علم طبیعیه دخی انكاری بونك كبیدر الا برینجه كه مسائلده كه
بز انی تهافة الفلاسفه آدلو كتابمزده ذكر ایدوب طوررز اول
مسائل معدوده دن غیری فلاسفه یه مخالفت واجب دكلدر بلكه جمله سنك
اصلی اولدر كه طبیعت تحت قدرة اللهده مسخره در كندو نفسیله عمل
ایلمز بلكه خالقنك امریله عمل ایدر نته كم حق جل و علا بیورر كه والشمس
والقمر مسخرات بامره ایمدی بو علمده دخی شرعه مخالف نسنه
یوقمش الا بر ایكی مسئله كه مبین و معلوم ایمش اما الهیات فلاسفه نك
اكثر غلطلری بونده واقع اولمشدر منطقده ذكر ایتدكلری شروطه مقصودلرینه

برهان طور عنور معتده وفا ایده مدیلر انکا بناءً دیرکه کوره مسلمین
اختلافلری چوغالتدیلر دگمه بر مسئله‌ده اتفاق ایده مدیلر آما
بونلرک الجیده حکمای اسلامه قریب اولانی آرسطاطالیس در فارابی و ابن
سینا نقل ایتدکلری اوزرینه ولکن غلط ایتدکلرینک مجموعی یکرمی
اصله راجعدر بو اصولده انلری ابطال ایچون کتاب تهافتی تألیف
ایلدم لیس بلکه اوچ مسئله‌ده کافهٔ ملّت اسلامیه‌یه مخالفت
ایتمشلردر آ برنجی بودر که حشر اجسامی انکار ایتمشلردر مثاب
ومعاقب اولان ارواح مجرده‌در عقوبات روحانیه‌در جسمانیه
دگلدر دیمشلردر بونلر حشر روحانی اثبات ایتدکلری یکلش
دگلدر بلکه جسمانیه‌یی انکار ایتدکلری یکلشدر انکا بناءً کافرلردر
ایکنجی بودر که حق سبحانه وتعالی کلیاته عالمدر جزئیاتی بلمز دیرلر
بو دخی یکلشدر بلکه کفر صریحدر صحیحدر حق تعالینک علمندن
مخفی نسنه یوقدر آ اوچنجی قدم عالمه قائللردر بو دخی یکلشدر کفردر
بو اوچ مسئله‌ده بونلره مسلمانلردن کمسنه قائل اولمامشدر اما
بو اوچ مسئله‌دن غیری اکفار واجب دگلدر نتکم فرق اسلامیه دخی
بونلره موافقت ایتدکلری مسئله‌لرده اکفار واجب اولماز مثلا
بونلر حق سبحانه وتعالینک صفاتی ذاتندن آرتق بر نسنه دگلدر دیرلر

دیرلر معتزله دخی بویله دیرلر بونک برله کفرلرینه فتوی ویرلمز نتکم
برنوع مبین و مشروحدر آ اما سیاسیات بو علمده ضیاییه متعلق اولان
امورده دخی سلطنت احوالندن بحث اولنور بونده شرع شریفه
مخالف نسنه یوقدر خصوصا که بو علمک مأخذی انبیاء عظام علیهم
الصلوة والسلام اوزرلرینه اینن کتب و صحفدر دخی سلف اولیا
قدّست اسرارهم اوندن روایت اولنان حکمتلردر آ اما خلقیه بو
علمده کلاملری صفات نفسیه و اخلاقیه و بونلردن حاصل اولان
منافع و مضاردر بلکه و ایو صفتلرک سبب تحصیلی ندر و یرامزلرینک
کیدرمسنک معالجه‌سی ندر و بو بابده مجاهده‌نک طریقی ندر انی بلدرر
بونده دخی شرع شریفه مخالف نسنه یوقدر زیرا بو علمک اصلی صوفیه
کلامندن اخذ اولنمشدر زیرا هر عصر بو طائفه‌دن خالی اولمز
بونلر بر طائفه‌در که ذکر الله‌ه کندولرینی حصر ایتمشلردر و نفس هوالرینه
مخالفتی عادت ایتمشلردر حق جل وعلایه توجه ایدوب بو دنیادن
بالکلیه اعراض ایتدکلرندن اوتوری بونلره نفسک آفاتی منکشفه
اولوب عیوبلرین بلمشلردر و اخلاق مرضیه تحصیل ایدوب ان الحسنات
یذهبن السیئات موجبنجه صفات حمیده ایله آراسته اولمشلردر
بونلردن بر زمان حق سبحانه وتعالی عالمی خالی قیلمز اونلر اوتاد ارضدر

یریوزینه نعمت بونلرک سببی ایله نازل اولور امم سالفه‌ده بونلرک
اخبارنده استرسک قرآنده اصحاب کهف ایشتمدکمی حقه نیجه صوول
بولنمشلردر وحقه نیجه ایرمشلردر وبونلرده کرامات وخارق عادات
ظهور ایدوب کافرلردن نه طریق ایله نجات بولمشلردر لیس بو ایکی
علماء اولانلر کلماتلری ایشیدجک خصوصا که هنوز دخی بو بابده کلمات
ایشتمامش اولسه همان ایشتدوکی کبی انکار ایدوب بو سوزلری باطلدر
زیرا بو سوزلرک قائللری فلاسفه‌در که انبیایه تقلید ایتمشلردر بونلرک
سوزلری استماع اولمامق لابددر بو ایله دیین کمسنک مثلی شوکه
بکزر که نصارا اخذ لا اله الا الله عیسی رسول الله قولنی ایشیدر
بو نصارانک قولیدر دیو انکار ایده فکر ایتمز که بو سوز نفسنده حقدر عقلی
ضعیف اولانلرک عادتلری بودر بو سوزک ایلکنی وکرجکلکنی بلمزلر
ایولر وصادقلردن صادر اولمنجه بوخصوصده حضرت امام علی نه
کوزلجک ایتمشلردر وبویورمشلردر لا تعرف الحق بالرجال واعرف
الحق تعرف اهله یعنی حق کلیجی صاحبنک ایلکیله بلمه بلکه حقی
انکله که اهلنی بلهسن کیس ایدی عاقل حقی نه ایدوکنی بلور اندن
سوزه نظر ایدر اکر حق ایسه قبول ایدر کرک ایسه دین ایو اولسون
کرک ایسه یاتلو اولسون بلکه نیجه نظر صاحبلری واردر که حقی اهل

اهل ضلالک کلماتلرندن چقارلرسه کم بیلورسک که بر صغیر فی
الحال قلابک کیسه‌سنه صوقرالجیندن ایوسین آلور کویندری مالودر
اما بر ترک که اصدن احوالنی بلمز لابد اکا دیرلر که قلابدن صاقنی
اقچه سیین اصدن المه الدانورسک دبر اهل سباحت یعنی یوزمک
بیلور کمسنه دریادن منع اولنماز اما بر بیچاره یوزمکه قدرتی
اولمیه دریا کنارینه کلمکدن دخی منع اولنور ایمدی زمانه مزده
لازم ولابددر که کافه ناس کتب اهل ضلاله مطالعه قلمقدن منع
اولنمیه‌لر زیرا زمانه مزده خلقک ظنلری کندو نفسلرینه کمال حذاقت
وعقل کیاستلری اولمق او زرینه در حتی با طلوق سیجکده برقلی
فرق بیلورلر ایراقی عامی کورسک که زمانه مزده علمایه دخل ایدوب
کاه علمنی کاه اعتقادینی کورسک که کندی هنوز شرائط اسلامیه
واصل ایمانی بلمکده قصور اوزره در نیجه‌لری کورسک علمای زمانه مزده
بکچنوز عمرلرین تحصیل علمه خرج ایتمشلردر دخی هنوز اصل اعتقاده
اولانی اختلافاتی اکله مامشلردر صورسک اهل سنت وجماعتدن
بکچنورلر اما فرق ضاله‌دن تمیزی واصل ندر هنوز تقریره قادر
دکلدر سویلتسک یا جبریدن بحث ایدر ویاخود اعتزالدن اکا
بنا ایدر که اسرار علومه تصنیف ایتدیکمز کتابلردن اولان کلماته

[illegible] نظرنده [illegible] اولوب
بو [illegible] شهوانی بلسون

بعض کمسنه عقللری اسرار علوم الٰهیه‌ده قاصرلردر و مذاهبک غایتنه
بصیرتلری کوزلری آچلمامشلردر دخل ایدوب دیدیلرمش که امامک
ذکر ایتدوکی کلمات کندونک دکلدر بلکه کندودن ایلرو کلن مصنفلرک
کتابلرندن اخذ ایتمشدر بوره اکلامشدر بعض کندو خاطرینه
کلنلردر مکر که اتفاق واقع اولمش اوله که بنم اول ذکر ایتدیکم کلماته
موافق کلمش اوله بنم خبرم یوغیکن و بعض دخی کتب شرعیه‌دن المشدر
خصوصا که اکثر کلماتی صوفیه‌دن المشدر انکارم بو قدر اما بو سوزکه
نفسنده معقول اوله دلائل عقلی و براهین قطعی ایله ثابت و ظاهر
اولمشدر اوله کتاب و سنته دخی مخالف اولمیه اول سوزک نچون
دکلنمیه و انکله عمل اولنمیه اکر مجرد اهل بدعتک کتابلرنده ذکر اولنمغله
انکا اعتماد جائز دکلدر دیرسک آیات قرآنیه‌دن و احادیث نبویه‌دن
بر چوغنی ترک ایتمک لازم کلور کورمزمیسن که اخوان الصفا صاحبی
کتابنده ذکر ایتدوکی باطلنی ترویج ایچون و قلوب ضعفایه القا ایدوب
عقایدلرین افساد ایچون نیچه آیات و نیچه احادیث و اخبار انبیا
و حکایات صوفیه‌دن نقل ایتمشدر طائفهٔ عوامکه زماننده اکثری
زیّ علماده و مناصب فضلاده دیرلر کلاملری معناسن فهم ایتمزلر ایچون
آنی بیلورلر که بر سوزکه سویلنه و بر قوم کمسنه‌دن نقل اوله قبول

قبول ایدرلر اکر سوز نفسنده حسن و کر قبیحدر ولکن لازم کلور و بدعت
دینمزلر که اولا بو نقل صحیح میدر نقل ایدن ثقه میدر شرائط روایت
برنده میدر بو سوزک ظاهری می مراددر یوخسه تأویلی واردر و بر
ایو سوزکه بر اعتقادی ایتمدکلرندن ایشیدلسه و یا اندن نقل اولنسه
کرو انکار ایدوب باطلدر دیو حکم ایدرلر بلکه کنمودر دیو تفتیش ایتمزلر که
الکلمه و بو سوزک دعوی اینه یتشه اصلی ندر بلیه ایکنجی آفت اولدر که بر
کمسنه بونلرک کتابنه نظر ایتسه اخوان صفا کبی کورر که کلماتلرین انبیا
و صوفیه کلماتلرینه قرشدرمش اولدیغنه نظر ایتکین و بکنور کین باطللرنی دخی
امتناع نظر ایتمیه مکله کاه اولور استحسان ایدرلمش یوقاروده ذکر ایتدیکمز
کبی یا کافر یا مبتدع اولور ایکنجی ایدی بو مقوله خطردن اوتوری لازم کلور که
مطلق فلاسفه و سائر مبتدعه‌نک کتابلرینه مطالعه‌دن بالکلیه زجر و منع
اولنه زیرا علماء اسلامک و صوفیهٔ متقشفه‌نک کتابلرینه مبتدعه کتابلرندن
غنا حاصل اولور اوچنجی ایدی علم فلسفه‌دن فارغ اولوب غوررینه یتشدوم الیه
بلدمکه بو دخی غرضمه کافی دکل زیرا کوردم که دکمه بر فصل و بابنده
حذر ایده جک یرلر و آنی مجرد عقل ایله ادراک مشکل اکرچه که ممکن البته اما
ممتنع کورینور ایدی بر مرشد لازم ایمش که عقل طاسندن غیری برحاجت الاک
اله و دوستلیکی ایرهم قالدیره کوردم که حال بویله‌در و آنی ایتدیکه طریق حقی

تعلیمیه طریقیله اکا شروع ایتدم لیس بونلرك مقالاتندن بحث ایلدم
وکتابلرینی مطالعه قیلدم بو اثناده اتفاق بو خصوصده خلیفه
حضرتلرندن امر شریف وارد اولدیکه بونلرك مذهبلرینك
حقیقتلرین کشف ایدر بر کتاب تصنیف ایلیم کوکلمده نیت
ایتدیکمه خارجدن دخی باعث قوی اولدی بر حیثیتله که دفعه
مجال یوقدر لیس بو اجلدن اهتمام تام ایدوب کتابلرینی جمع
ایدوب بونلرك سوزلرینك غایت غورینه وعلملرینك نهایتنه
یتشمك دیلدم لیس بونلرك کلماتلرین ترتیب ایدوب تحقیق امرلرینه
بقدر الامکان سعی ایدوب حاصل کلاملرن فهم ایلدمکه حتی شول قدر
دعوالری باطللرینه دلیل کتوروب مبالغه ایتدمکه کندولر بو مقوله
حجت ودلیل ایرازینه قادر دکلدر ومذهبلرینه بو اسلوب ایله
نصرت ایتمکه مجاللری یوقدر حتی بکا بو خصوصده بعض اهل حق انکار
ایتدی دیدی سن بونلر ایچون بر وجهله شبهه لر ایراد ایتدوککه کندولر
بو مقوله ترتیب کلام قلمقدن عاجزلر ایدی واقعا دیدوکی من وجه
حقدر زیرا احمد بن حنبل رحمه الله حارث محاسبی که معتزله رد
ایتمشدر اکا انکار ایتمشدر که اگرچه اعتزالك دلیللرین
رد ایدوب اهل سنته نصرت ایتدك لکن اول شبهه لرك اولا

اولا یازرسن اندن صکره جوابن ویررسن ضررندن خالی دکلدر زیرا
گاه اولور برکیمسه شبهه یه نظر ایدوب تمام قلبنده یرلشر صکره جواب
تقریرینه اغماض عین ایدوب غفلت ایدر لیس ایمدی بو مقوله سوز
سویلنمه مك کرك قنده قالدیکه کتابلره یازلوب نیجه روزکار
تقریر وتحریره باعث اوله لکن امام احمد حضرتلرینك بیوردقلری شول
کبی شبهه لرده درکه هنوز دخی منتشر دکلدی ایللرده مشهور دکل اما
شو یلکه خلقك دیلنه دوشمش اوله انك دفعی واجبدر ممکن اولدقجه
مادامکه انلرك اقواللری ذکر اولنمیه لیس بن دخی بونلرك شبهه لرین
بنم اصحابمك بعضیسندن ایشتمشدم که سابقا انلرك مذهبلرینه
کرمشیدی انلرده حکایت ایدردیکه انلرك ردی ایچون اولا کتابلری
کوردیلر وایدرلرکه هنوز دخی بو کتابلری تصنیف ایدنلر بزم سوزلرمزی
اکلمه مشلردر چونکه اصل حجتلرینی روایت ایلدی لیس بن دخی
ایشتدوکمی ایراد ایلدم ولیکن تقریر کلام ایدوب تعریض مرامده سعی
بیدریغ ایتدم اندن صکره فسادلرینی برهان جلی ایله عیان ایلدم
بلدمکه انلرك مذهبلرینك حاصل یوقدر و هر دلیللری ضعیفدر اما
شونلرکه حقی اظهار ایتمك استرلر شدت تعصبلرندن بونلر ایله
نزاعده تطویل ایدوب اهم سوزلرین رد ایتمکه سعی ایتمشلر بو مقوله

اطناب اصل مقصود بیاننده فائده‌سی یوقدر بلکه انلرك شبهات
باطله‌لرن تقریر وتحریردر زیرا انلرك دعواسی اولدر که حق علم یقینیه
وصول طریقی معلمك تعلیمیله اولور وبو تعلیمه دخی هر کیشی لایق اولماز
بلکه بر معلم معصوم کرك اویله بونلرك حجتلرینك قولی ظاهر اولور زیرا
هر نه که سویلرسك تعلیمسز سویلرسك علم یقینی السیه تعلیم ایله اولور
پس سنك وجهیا تکه نجه اعتبار اولور دیرلر پس بویله دیدکلرنی
منکر محجعك قولی ضعیف کورنور وبویلی ایشیدن صانور که بونلرك
مذهبی قوی اولوب انکار ایدنك مذهبی ضعیف اوله اکلمز که
انکار ایدنك ضعفندندر که حقه حضرت ائمه نك طریق
بلمشدر بلکه بونلره جواب ویرن دیمك کرکدر ایدی سزك معلمه
احتیاجکز واردر اول معلم معصوم کرك دیدیکز بزنده در
پس بزم معلممز دخی معصومدر که محمد علیه الصلوة والسلامدر
اگر ایدرلرسه که اول میتدر بز ایدیرز که سزك معلم معصوم دیدیکز
مهدیدر اگرچه سزك مذهبکزجه صاغدر اما هله غائبدر
حالا حاضر دکلدر اولیسیه میتله فرقی ندر اگر ایدرلرسه بزم معلممز
اگرچه غائبدر اما نجه لره طریق حقی تعلیم ایدوب خلقه بلدرمك
ایچون کیدوب کلمکده در اوجهدن زیرا اگر اختلاف ایدرلرسه ومشکللری

ی اولورسه دفع ایدر بز ایدیرز که بزم معلممز دخی نیجه لره طریق دینی
تعلیم ایدوب اطراف عالمه پراکنده ایتدی ودخی تکمیل ایتدی نتکیم
حق سبحانه وتعالی بیورر که • الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم
نعمتی • تعلیمك کمالندن صکره اولمك ضرر ایتمز نته که غائب
اولمق ضرر ایتمز اگر دیرلرسه چونکه اویله در نص وارد اولمیان
یرلرده نیچون اجتهاد ورأیله عمل ایدرسز خلافدن خالی دکلدر
بز ایدیرز که رأی واجتهاد ایله عملی دخی بزه معلم معصوم اوگرتدی
زیرا روایت اولنور که پیغمبر علیه الصلوة والسلام معاذ بن جبل
رضی الله عنه حضرتلرینی یمنه گوندردیکی وقتده اول یرده نه ایله
عمل ایدرسك ایتدی کتاب الله ایله وسنت رسول ایله ایتدیکه
اگر بوله مسك ایتدی رأی واجتهاد ایله ایتدیکه حمد الله که
رسولنك رسولنی رضاسیله توفیق ایدوب طریق حقی بلدردی
زیرا هر یرده نص ایله عمل گوجدر نصوص متناهیه در ووقایع غیر متناهیه در
هر واقعده بر کمسه بلده نك امامنه مراجعت صعوبتدن خالی دکلدر
بعد مسافه اولان یرلرده نیجه ممکن اولور وبلدر سکه اقتصار
ارضنده اولان امامه هر مستفتی نك رجوعی هر واقعده لازم
اولیجق کاه مستفتی امامه واصل اولمز اولور اویله هر کمسه

هر واقعه ده امامدن منتفع اولماز مثلا بر کمسنه قبله ده شک ایتسه
بوکه ایکی طریق واردر بری بودر که رأی اجتهاد قبله بری بودر که
بلده نک امامنه صورت بله شو بلکه امام اقصای ارضده اوله نماز
وقتی فوت اولور اویله بو مقوله یرلرده ظننه بنا ایتمکی امام معلم دخی
تجویز ایتدی نتکم پیغمبر علیه الصلوة والسلام حضرتلری بیورر که
اجتهادده خطا ایدنک بر ثوابی واردر مصیبک ایکی ثوابی واردر
و بر دخی مثلا زکوتی فقیره ویرمک لازمدر اما کاه اولور که حقیقت
حال معلوم اولمیوب بر غنی یی فقیر ظن ایدوب زکوة ویررسن
بو خصوصده سن کرو امر الهی یه امتثال ایدوب زکوة سندن
ساقط اولور کرو دوندرمک لازم اولماز اگر سؤال ایدوب
ایدرسک که هر کیشی رأی و اجتهادینی کوزتمک ایدهمز بلکه بر صاحب
رأیک اجتهادینه تقلید لازم اولور رأیمه ارنجه کبی لیس بو دور دک
قنقسنه اویه یم بز دیرز که قبله امرنده شبهه ک اولسه کیمه دانشورک
هر قنقسنده زیاده فهم و بصیرت اگلرسک ظاهر بودر که اکا
اویرسک اگر کبیره دیلرسه بو اجتهاد در رأی کوررسن علیکیا توده در
اما اعتقادیات بویله دکلدر که بلکه انده نص صریح ایله عمل لازمدر
و بو بابده خطا ایدن معذور دکلدر لیس اعتقادیاتده علم یقینه

یقینه وصول نه ایله اولور ایدرز که عقاید لازم اولان اصول و قواعد
کتاب سنتدن خارج دکلدر اجمال بو ایکیسی ایله معلوم اولور اما تفصیلنده
نزاع و اختلاف واردر بو خصوصده حق نه ایدوکنی قسطاس مستقیم
ایله بیلنوب بو قسطاس مستقیم بش میزاندر که حق سبحانه و تعالی کتاب
مبینده ذکر ایتمشدر بز دخی اول کتاب قسطاس مستقیمده بیان ایتمشز در
بر طریقله که هر کمسه اکا نظر ایتسه حتی انکر و هیچ بر وجهله مخالفت ایتمز
زیرا قرآندن الینمشدر و اهل منطقک شرایط انتاجده ذکر ایتدکلرینه
موافق و علمای کلامک دخی نظر صحیح که مفید علمدر دیدکلرنده کی علامتلر
انده واردر اگر دیلرسک که انکده بونک کبی میزان وار نیچون بو اختلافاتی
رفع ایتمزسک دیر ایسک بن دیرمکه زیرا بنی دکلمزلر اگر دکله سلر رفع ایدردم
بعض طائفه دکله دیلر بینلرنده خلاف رفع اولمدی قبول ایتمدکلرندن
ناشی اولور زیرا کوزلرمسنکه امام علی کرم الله وجهه کبی عالم و حقیقی
اکله مثلی کیم واردر اوقات اکلتمغه قادر دخی انک کبی کیم واردر دکلتمکه
قادر اولمدی بلکه هر چند که بونلری حقه دعوت ایتدی انلرک مخالفتلری
آرتدی اگر دیرسک بو دیدیکک مذهبی حق صانوب انک اوزرینه
اعتقاد ایدنلری دوندرمکده در اما بر کمسه که هنوز دخی مذاهب
اورته سنده متحیر دخی بر لسنه اقتدا ایتمکه و سوزلی دکلمکه بر ایکی

بوندن ترجیح ایدرمز اول سنی نیجه دکلەسن زیرا هر بریسی حق بنده در
بنی دکله مذهب آخر صاحبی حق نه ایدوکن بلمەمش دیر اکلەمنددر سنکله
انک اورتەسنده فرق ندر که سنی دکلەیم آنی رد ایدم اکثر ایدی بو مقوله
کمسنه دعوت التسک ایدر که اولانچون سنکا مخالفته قومزسن اکثر
علما خود سنکا مخالفلردر بز دیرز که بو سؤال عینی ایله امامیه
وارد اولور جمیع عالم جمع اولسه دفعنه قادر اولمازلر اگر دیرسک که
بو اسلوب ایله اولیجق واقعا دفعنه چاره یوقدر اما انلرنده جواب
ندر ایدەرز که جواب بودر که متحیر اولانلر کمسنه متحیر اولدوغی مسئلەیی
بلمزسه و تعیین ایتمکه قادر اولمزسه شول مریضه بکزر که مرضنی تعیین
ایتمز و علاجن آرار اوکه علاج ممکن دکل بلکه علاج بالعموم مرضه اولور
اسهال و صداع کبی علاج قابل اولورلر پس متحیر اولانلر کمسنه دخی متحیر
اولدوغی مسئلەیی تعیین ایدرسه لیکن میزان دیدکلرنکله معلوم اولور
و نه طریق ایله میزان اولور انی دخی بلدررز بونک مثلی شوکه بکزر که
بر کمسنه علم حساب اوکرنمک مراد ایلسه بر استاددن اوکرنور اول
علمی تحصیل ایدر و معلمک استاد ایدوکن و بو علمده سویلدوکلری
کرچک ایدوکن بلور پس بونلرک علمنده دخی مقصود شفا
بولنمز زیرا بونلر اول امام معصومه احتیاجلرینه دلیل قویه قادر دکللر

دکللر زیرا بیلورسنکه علم یقینی تعلیم امامیله اولور دیرلر پس اول مسئلەکه
امام معصومه احتیاجلری وارد را اثبات مشکل اولور علی الخصوص
بز انلری تصدیق ایتدکدن صکره تعلیم و معلم معصومه احتیاج واردر
دیدکدن صکره امام معصومدن نه اوکرندیکز دیسک و شبهەلری عرض
ایلسک اکلەمزلر بو فائده قالدیکه حلنه قادر اوله لر لابد دیرلر امام
منتظرز تاکه اکا واصل اولوب حل ایدەوز و بعضیلر وار که بونلار
علمه واصل اولمشلردر چونکه مقاصد علومدن نقصانلری اوزره بیلورز
بلکه بونلرک بو دیدکلری علم فلاسفه متقدمیندن فیثاغورسک بعض
کلماتندن اخذ ایتمشلردر فلاسفه اچیندن بوندن اکثری اکله ییلو
بوقدر ارسطاطالیس انی تمام رد ایدوب غایت رذیل عد ایتمشلردر
بونک کبی مقدمات فاسده یه مبنی اولنلری اخوان الصفانک
یازلرادنی ملاحظه ایله سوزلرینک فسادی ظاهر اولور پس بونلرک
فسادی عیان اولوب علملرینه انتفاع ممکن اولمیجق طریق صوفیەیه
شروع ایلدم بلدمکه بونلرک طریقلری علم و عمل ایله اولور حاصل
علملری عقبات نفسی کچوب اخلاق مذمومه کیدروب بر امر صنعلردر
آرتمقدر تاکه بونک ایله کوکل اللهک غیریدن خالی قالوب ذکر
مشغله مزین اوله اما هر کسنەنک علمی عملندن آساندر اوغز علملرینی

تحصیل ایتمکه شروع ایتدم کتابلرینه مطالعه قلدم ابو طالب مکینک
قوت القلوبی کبی حارث محاسبی کتابلری کبی جنید بغدادی
و شبلینک دخی بایزید بسطامینک کلمات متفرقه لرینی ضبط ایلدم
قدس الله اسرارهم وارد هم سماع و تعلم ایله تحصیل ممکن اولانی ٥
تحصیل ایلدم مقصودلرینک کنهنه واصل اولدم پس بکا ظاهر اولدیکه
بونلره ظاهر اولان خواص علمله حاصل اولماز حاصل ایله و تبدیل مخصوص
صفات ایله اولور زیرا بیلورسنکه طوقلغی بلمکله طوق اولمه نک ارا
سنده چوق فرق وار در و صاغلغی بلمکله صاغ اولمه نک ارا سنده
چوق مرتبه وار در و سرخوش اولمغله سرخوشلغی بلمه نک ارا سنده
چوق درجه وار در مثلا سرخوشلوغ بلسک که بر نسنه در
یورکدن بخار چیقوب دماغه عقل و فکرک مجاری سنی سد ایتمکلا
اما سرخوش بونی بو بله بلمکدن بلکه جمیع بلدکلرندن بر نسنه قالماز
بلکه بر مقدار قالسه دخی سرخوشلوغ نهایتنه وارمه مقدن
ناشید ر پس اکا کوره قیاس ایله که جناب حضرت حقه دخی
طالب اولان صوفیلر دخی حقک ذات و صفاتنه و اسما و افعالنه
نظر ایدرلر هیچ بر ذره آننز کورمزلر و هر شیئه انکله نظر ایدرلر
و هر شیکه کورنلر وجود عارضیله موجود اولوب اصل وجود حقک

حقک ایدوکن ذوقله و مشاهده ایله بیلورلر پس بو مشاهده نک
لذتندن بونلر سکران اولوب اصلا اغیار کورمزلر پس بو مرتبه دخی
بلمکله اکا واصل اولمق لکک ارا سنده حال چوقدر دیمکدن ایشلمکه
یول وزاقدر بو مرتبه که دیدم نهایت حاللریدر بو قنده معلوم اولسه کرکدر
اما بونک مقدماتی دخی بو بله در حالله ادراک او صغر علم و مقالله
ادراک اولنمز مثلا بر مقدمه سی که زهد در دیمکله معلوم اولماز مثلا
در سنکه زهد دنیادن اعراض در و اسباب ترکدر حق تعالی حضرتنه
توکل ایدوب رزاق صفتیله موصوف اولدوغنی بلنه آسان در
نکتم سبب ایله دیور سبب سز دخی دیر خصوصا که سببن دخی او دیرو
بونک کبی مقدمات ایله دخی لطیف و نازک ادالر ایله علما سویلرلر
و بو خصوصده نیجه دلائل عقلیه و نصوص قطعیه ایراد ایدوب حکایات
عجیبه که ثقاتدن نقل ایدرلر بو بله ایکن کندولرینی کورزسن که دنیایه
بر مرتبه حریص و جاه و منصبه بر مرتبه طالب و راغب اولورلرکه
اکر براتی عامی بو مقوله حرص کوسترسه تحصیلدن اسبابه بو مقدار
اعتماد کوسترسه انکار ایدوب نهی ایدرلردی اما کندولر کرو
بو کونه نیجه درلو تاویللر ایدوب بز ایتدوکمز توکله مانع دکلدر دیو
کرو هوای نفسلرینه تابع اولوب آیات و احادیث ظاهرندن صرف

ایدوب وانبیاء عظام علیهم الصلوة والسلامک واولیاء کبارک
بعض خصوصده مباشرت اسباب ایتدکلریله استدلال ایدرلر ایمدی
بو دیدکمزدن مقصود اولدر که کوررسین بر طائفه که علملری ایله
زهد بیلورلر عمل ایتمکی بیلمزلر ایمدی علم مرتبه سی ایرو ایمش کندویه
حال ایدمک ایرو ایمش لیس ایمدی بو صوفیلرک اکثری اول
یولی که زهد راندن بو مرتبه اولنجه عملده وصول ممکن اولمایجق
یا منتهاسی لیسه نیجه اولورلر الولر بونک کبی یرلرده دیمشلر که عنقار
هیچ فکر اوزمجکی شکارا ایده بیلورمی لیس ایمدی همان عملده بو مرتبه‌ی آغیله
حاصل ایتدکلری حق تعالی یه ایمان کتوروب قیامت واردوکنه اعتقاد
حاصل ایدوب اصلا خلاف احتمالی قالمدی بولنی دخی بر دلیل
معین ایله بیلمدم بلکه نیجه اسباب وقرائن ایله وتجربه لر ایله بیلدم
عدد وحصر قابل دکلدر دخی بولنی یقینا بیلدمکه چونکه واخرتک سعادتنه
یتشمکه مجال یوغمش الا احمدن قورتلمغله دخی نفسی هوادن منع
ایتمکله ودخی بونک کوترولیسنک باشی کوکلی چنادن کسمکدر وکنه
همت ایله الله ه اقبال لدر بو دخی اولماز الا منصب ومالدن اعراضله
وشواغل وعلایقدن قاچمه ایله لیس کندو احوالمی ملاحظه ایلدم
کوردمکه علایق دکزلرینه طالمش جمیع اطرافمدن بنی اهلاک

اهلاک ایتمک استرلر اعمالمک غایت ایوسی تدریس وتعلیم ایدی
انده دخی بکا فائده اولماز علمده چالشدیغمک آخرتمه نفعی یوق بو علم
دخی اخلاص ایله دکل بلکه طلب جاه ایلدردم دللرده ایو آدم سویلنسون
دیمک ایچون ایمدی مقرر بیلدمکه بر سیل اوغراغنک که کنارینه
همان یقلمغه یقلشمش در انک کبی بر یرده یم که هماندن یقلیجق جهنمه کیره یم
بو حال اوزرینه فکر ایدرکن هنوز دخی مقام اختیارده ایدم
اما بولنی مقرر ایتمش ایدمکه بغداددن چیقم ودشمنلکله احوالدن ایرلم
بو خصوصده کاه اولور بر ایاغمی ایلرو بصردم کاه کرو شویله که
بو حالدن ایرلمغی مقرر قلسم شهوت عسکری هجوم ایتمکله
بنلیدن بنی چنار زنجیرلر ایله چکرلر بغداددن چیقمغه کوز ویردیلر
اما ایمان منادیسی طورمز کوچ وقیتد رجیو ندا ایدردی عمرک آز
قالدی سفرک اوزاقدر بو نیجه عملکه تحصیل ایتدک ریاء دروغ سنده
دخی علم دکلدر همان سنک خیالکدر آخرته شمدی یراقلنمز سک
علایقی شمدی کسمز سک یا قچن کسرسک لیس بو ایله دیجک بغداددن
کیدوب جاه ومال ترکن اوزرینه مقرر قیلوردم کرو شیطان
اغوا ویروب بو بر حالدر که عارضیدر کرو تیز کیدرسن شویله که
بو حال بندن کتمز دیه سن بو منصب عالی ترک ایده سن بو کدر حز

کاه اوری
اجین جاسوسلری بر بر دو دیلر
ویا آخرت غایت یقیندر
کوز آچ غافل اولمه یاوش هم
همان شمدن بکر وکوچ ایرلمندر
ه
ومنادی الایمان ینادی الرحیل الرحیل
وما بقی من العمر الا القلیل وبین
یدیک سفر طویل
ه

خالی اولان عیشك ترك ایدرسن وحالگك بو انتظامنی بوزوب
تلخ ایدرسن برامرکه شمدی ساکه مسلّمدر حصولك سنکله نزاعه قادر
دکللردر وبالجمله بو اسلوبلی که ترك ایدرسن صکره نفسك کرو سکا
تقاضی ایدوب جاه ومنصبه عودت ایدرم دیسك میسر اولماز
دیردی پس بوی تجاذب شهوات دنیا ودواعی آخرت بیننده تردد
ایله التی آی مقداری قالدم اول که آیی دورت یوز سکسان رجبی ایدی
پس کیده کیده اختیارم الدن واروب مضطر اولدم که بوجملهٔ ترك
ایدم حق سبحانه وتعالی اوّلا بنم دلمی باغلادی تدریس ایده مز اولدم
هرچند که مجاهده ایدردم کونلرده برکون درس دیوب طالب
علملرك خاطری خوش اوله قادر اوله مزدم بر کلمه دیلم دیوه دم
پس کوکلمه بو اجلدن حزن حاصل اولدی حتی قوت هاضمه ضعف
کلوب بوغازمدن آشغه صو دخی کچمز اولدی وبر لقمه یسکمز اولدم
تا که اطبانك امید کسوب دیرلردی که بو بر امردر که قلبه نازل اولمشدر
اندن صکره سائر بدنه سرایت اتمشدر بونکه علاج چاره یوقدر
الا کوکلی هم وغمدن خلاص قیلمقدر چونکه بن دخی عجزم بیلوب حضرت
حقه توجه اتدم حق سبحانه وتعالی مضطرك دعاسنی قبول ایدر
کوکلمه جاه ومالدن واهل واولاددن اعراض غلو ایلدی پس آشکاره

آشکاره دیدمکه حجازه کیده رم اما شامه کیتمکی کوکلمده مقرر قیلدم
لکن بلورتمزدم تا که خلیفه حضرتلری وسائر اصحاب بنم غرضم شامده
اقامت ایدوکنه مطلع اولمیه لر پس بغداددن طشره چیقمغه نیجه درلو
حیله لر ایدردم دخی نیتم من بعد کرو کلمه مکه ایدی پس بنم بو اسلوب ایله
ترك ایدوب کیتدوکم عراقده شایع ومشهور اولدی وهیچ بنم بو ایله
ایدوکم حکمه راضی اولمدیلر وبو بابده ظن ایدرلردی که بنم بو ایله اختیار ایتدیکم
دینده بر بیوك مصیبتدر همان علملر بو رایه ایرشور دخی بعضیلر دیرلرکه
والی مملکت اولندن اجتناب ایتمشدر وانلریله رعایتده قصور ایدرلر
بعضیلر دخی بیلورلرکه بنم انلر ایله علاقم یوقدر وانلرك سوزلرینه التفات
ایتمزم بونك برله که بنم رعایتمده دخی خلیفه تمام اهتمام اوزره دریدیلر
دیکه بو بر بلادر که بزه نازل اولدی سببی واریسه اهل اسلامه کوز
دکدر وبالجمله بونلر بو کفتکوده ایکن بغداددن چیقوب کتدم اصلا
مال الوب کیتمدم ویرمده دخی قومدم الا اهل وعیالمه کفاف وکفایت
مقداری اندن صکره شامه واردم انده اقامت اتدم عزلت وخلوت
ایدوب تزکیهٔ نفس وتهذیب اخلاق ایتمکده ریاضتلر ومجاهده لر
چکدم دخی قلبمی ذکر الله ایله تصفیهٔ قلوب صوفیلرك علملرندن تحصیل
اتدوکمه عمل ایدردم شامده جامع بنی امیه ده بر مناره یه چیقردم

وقپوسنی بركردم صباحدن اخشامه دك انيم‌يدم بو حالده ايكن
بكا حج داعيه‌سی دوشدی تا كه واروب مكه و مدينه‌نك بركاتندن
استمداد ايدوب رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم زيارتيله مشرف
اولدم حضرت خليل الله صلوات الله عليه زيارتن مقدما ايتمشدم
پس حجازه كتدم اندن صكره كرو اهل و عيال خاطری بر يكه تنبلار چكر
زمانك آلام و شدايدی و اهل عيالك معيشتلرينك ضرورتلری
بكا خلوتمده صفا قومز اولدی الا از زمانده لكن شويله دكلكه
صوفيلرك طريقن بالكليه ترك ايدم بلكه عوايق بنی منع اتدكجه ممكن
اولدقجه كرو دفع ايدوب رياضته و مجاهده‌يه مشغول اولوردم
اون يل مقداری بو حال اوزره اولدم بو حالده ايكن بكا نيجه نسنه‌لر
كشف اولدی كه صايمغه قابل دكل اندن صكره كرو بغداده توجه
اتدم بيلورسك كه بنده بو احتمال ساقط اولمشدر اما تقدير الهی
بويله ايمش اهل و عيال مانع اولورمش آه حقه سالك اولمغه
اما بكا علم يقينی حاصل اولدی كه صوفيلرك طريقلريدن الی طريق
يوغمش والله وارن يول همان بونلرك يولی ايمش و بونلرك سيرتلری
و طريقلری جميع طريقلرك ايوسی و طوغريسی ايمش بلكه جميع عقلا و حكما
و علمای شرع جمع اولسه‌لر انصاف نظريله نظر قلسه‌لر بونلرك اخلاقلريدن

اخلاقلريدن و طريقلريدن بر نسنه‌يی تبديله قادر دكللردر زيرا بونلرك
ظاهرلری و باطنلری مشكوة نبوتدن اخذ اولنمشدر ير يوزنده
نبوت نورندن ارتق بر نور دخی يوقدر پس ايمدی اول شرطلری قلبلرين
اللهك غيريدن ارتمقدر و آخری وجودلرينی بالكليه فانی قيلوب
حضرت حقك وجودندن غيری وجودی بونلرك عينلرندن و قلبلرندن
كتمكدر آخر بودر ديديكمز تعبير ممكن اولندن دكيلدر والا فی الحقيقه
بو مرتبه دخی صوفيلرك اول مرتبه‌لريدر پس بونلر آداب طريقه رعايت
ايتمكله بونلره نيجه مكاشفات حاصل اولور مثلا او يانقلقلری حاللرنده
ملائكه‌يی مشاهده ايدرلر دخی ارواح انبيايی مشاهده ايدرلر ٥
و بونلرك صوتلرين ايشيدوب بونلردن نيجه فائده‌لر اخذ ايدرلر
اندن صكره بونلر دخی ترقی بولورلر زيرا صورتلردن و مثاللردن
يوكرلو بر مرتبه‌يه وارلركه اندن تعبير ممكن دكلدر زيرا نطاق عبارت
قاصردر اكر بر كمسه اول حالدن تعبير ايليه خطادر زيرا ايشدنلر بويله
انكلرلركه بو كمسنه‌يه يا حلوله قائل اولمش اوله و يا الحاده اما كه بويله دكلدر
بلكه بويله فهم اولنق عبارت طارلغندندر زيرا بونلر حقك عاشقلريدر
حقيقت حقه طالبلردر عاشق ايله معشوق اورته‌سنده اولانی
ايكسندن غيری كمسه بيلمز و تعبيری دخی ممكن دكلدر بلكه بو حاللرك صاحبی

انجق بو قدر دیرکه نیجه نسنه‌لر اولدی حقلرینه مابینمده کرانی ٥
ل نه کیتورمک ممکندر کلدرهمان خبر اولمشدر اکلک دخی
زبانم خبر صورمک دیر آیمدی بو معنایه قرآن عظیمده اشارت
اولمشدر زیرا معراج کیجه‌سی سلطانمز حبیب خدا محمد مصطفی
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه اولان معامله‌لر انجق
دنلدیکه • واوحی الی عبده ما اوحی • یعنی قولنه‌که رسولیدر
وحبیبدر اکه حق تعالی وحی ایتدوکنی ایتدی دیدی دخی زبانه دنلمدی
تعبیر ممکن اولمدوغی ایچون وبالجمله بر کمسه که بو صوفیلر علمندن
ذوق ایتمیه وفی الجمله بونلرک حاللرندن اکلمیه حقیقت نبوتی
وکرامات اولیایی هیچ برنسنه اکلمش اولور وبو بلیه اکلمق ٥
کرک که اولیانک آخر مرتبه‌سی انبیانک اولیدر زیرا ٥
ایشتمدکمی پیغمبر علیه الصلوة والسلام اول غار حراده خلوت
ایدوب ربنه عبادت ایدرلردی حتی قریش دیرلردیکه محمد ربنه
عاشق اولدی صلی الله علیه وسلم پس ایمدی بکا طریق صوفیه یه
سلوک ایتمکدن نبوتک حقیقتی نه ایدوکی معلوم اولدی خاصیتی
اکلدم وانکا احتیاج اولوب کافه ناسه لازم ایدوکنی بیلدم
پس ایمدی نبوتک حقیقتن بلدره‌لم وجمیع خلقک انبیایه احتیاجن

احتیاجن اکلیه‌دالم بلکلکه جواهر انسان اول یرادلدقده بر خالی
نسنه‌در انده اصلا حق تعالینک عالملرندن برنسنه‌دن خبری
یوقدر حق سبحانه وتعالی حضرتلرینک عوالمی خود حد وقدر نتکم بیوریر
• وما یعلم جنود ربک الا هو • بو کره عالملردن خبر واصل اولماز
الا حق سبحانه وتعالی انده نیجه درلو ادراکلر قویمشدر آیمدی
حق تعالی دخی انسانده هر بر ادراک قومشدر هر بر عالملردن بر عالمه
مطلع اولمغیچون قومشدرر اول ادراک که انسانده قومشدر
لمسدر بو لمسله موجوداتدن نیجه جنسلره مطلع اولور مثلا حرارت کبی
برودت کبی رطوبت کبی یبوست کبی خشونت کبی بو قوتکه نظر
ایتمک نیجه نسنه‌لردر دخی معطل بولورسین مثلا بو لکله رنکلر وصورتلر
ادراک اولنمز بلکه بونک کبیلرا کاکورک یوق حکمنده‌در پس ایمدی
بونلرک کبیلر ادراک ایتمه‌کیچون حق سبحانه وتعالی بصر ویردی تا که
الوان واشکال ادراک ایدر بو اولکیدن اوسعدر لکن بونلرکه
دخی نیجه نسنه‌لر قالور که انده ادراک اولنماز اصوات کبی پس حق تعالی
سمع ویردی تا که درلو صوتلر ونغمات ادراک ایده بوندن دخی
خارج نسنه قالدی ادراک اولنماز پس حق تعالی ذوق ویردی
آجیلر وطاتلولر وبونک کبی طاتمغله معلوم نسنه‌لری بلمکیچون بوندن

دخی بعض نسنه‌لر خارج قالدیکه ادراک اولنمز لیکن حق تعالی نسنه
یرتدی تا که ایو قوقول و مکروه قوقولری طویه چونکه انسان بو عالملری
تمام سیر ایلیه بونلرده ادراک ایتمدیک نسنه قومیه و بو درجه‌دن
ترقی ایده حق تعالی انکیچون عقل خلق ایدرکه اولکه عالملرده ادراک
ایتمدیکی واجبات و جایزات و مستحیلات بیلورلکن ورای عقلده
بر طور دخی واردرکه انده انسانک ایچون بر گوز دخی آچیلور انکله عقلدن و
حسدن غائب اولندیغی گورر کلجکده اولان امور مطلع اولور
دخی عقل ادراک ایتمدوکی نسنه‌لره مطلع اولور بیلورکه حس ادراک
ایتمدیکنی عقل نیجه ادراک اتدیسه بو مرتبه‌ده دخی انسان عقلدن
اوته بعض عوالم سیر ایدرکه عقل اوندن قاصردر اولیه شونلرکه
بو مرتبه‌یی انکار ایدرلر دخی استبعاد ایدرلر جاهللردندرلر بلکه
انکارلری بو مرتبه‌یه ایشمدکلرندندر مثلا گوزسز طوغن آدم الوانه و اشکاله
انکار کبیدر لیکن ایمدی نبوت دخی ادراک اولنمیوب انکار اولندوغی
بونک کبیدر خصوصا که حق سبحانه و تعالی نبوتی آگلتمق ایچون بزده
اونک نمونه‌سین خلق اتدی زیرا اویوین کیشی غایبده اولاجغی ادراک ایدر
یا عینیله یا مثالیله که انی تعبیر اتمکله اکلرلیکن برکمسه اویقویی بلمسه
اکه دلیله‌لر انسانک بر حالی واردرکه اول حالده میت کبی دوشر

دوشر حس و حرکتدن قالور اما انکا بر عالم دخی آچیلور اندن نیجه نسنه‌لر
ادراک ایدر که عینیله مطلع اولور حیله‌لر انکار ایدرده محال ایدوکنه
برهان اقامت ایدرلر ایدر دیکه قوای حس کم اسباب ادراکدر بر کمسنه اسباب
ایله ادراک ایتمدوکنی اسباب کیدیجک نیجه ادراک ایدر اما مطلع
اولدقده واقع بو دلیله مخالف گورسن لیکن ایمدی نیجه عقل بر طوردر
انده انسان ایچون بر گوز آچیلور حسله مشاهده اتدوکندن اوته
نسنه‌لر مشاهده ایدر ایمدی نبوت دخی بر طوردرکه انده انسان
ایچون بر گوز آچیلور انکله عقلدن خارج نیجه امور ادراک اولنور
پس ایمدی نبوتده شک امکاننده وجوده نده ویا بر شخص معین ایچون
حصولنده‌در اما ممکن اولدوغنک دلیلی اولدرکه نیجه علملر واردرکه
انکا عقلله یتشمک ممکن دکلدر علم طب کبی و علم نجوم کبی زیرا بر کمسنه علم
طبدن بحث ایلسه بالضروری انکا علم حاصل اولورکه بو خواص ادویه
و سائر علم طبده معلوم اولان نسنه‌لر مجرد علم طبده تجربه ایله اولمیه
بلکه الهام الهیله اوله کیرو بونک کبی علم نجومده بعض حکملر واردرکه
بیک ییلده بر کره واقع اولورلر پس بو مقوله نسنه تجربه ایله نیجه حاصل
اولور ایمدی بو علملر مجرد عقلله ادراک اولنمز ایمش بلکه ورای
عقلده بر نسنه وار ایمش انکله ادراک اولنور ایمش اول طوره دیدیکمز نبوتدر

بوندن بویله اکلمه کی نبوت الخوخ بو مقوله لسنه لری ادراك ایتمك اوله
بویله دکلدر بلکه نبوتك بر خاصه سیدر که عقل ادراك ایتمدوکی
ادراك ایدر لیس بو بر خاصه سیدر دخی نیجه دورلو خواصی واردر
بونزم ذکر ایتدوکمز خواص انبیاض بزدر قطره دریا باقیسی ذوقله
ادراك اولنور طریق تصوفه سالك اولنلر بیلورلر اما اگر بر شخص
معین ایچون حصولنده شك اولنور ایسه که نبیمیدر یا خود نبی
دکلمیدر اکا یقین حاصل اولماز الا انك احوالنی گورمکله و یا خود
تواتر طریقیله ایشتمکله زیرا بیلورسکه سن طب بیلسك وفقه بیلسك
اطبا و فقهایی بیلورسن احواللرن مشاهده ایتمکله یا خود اقواللرینی
ایشتمکله اگر گورمك میسر اولمازایسه مثلا امام شافعی رحمه الله تعالی
حضرتلرینك فقیه اولوب جالینوسك طبیب اولدوغنی یقینا بیلورسك
انلری گورمه ضر سوزلرن ایشتمکله کذلك بونی بیلیدر معنی نبوت
بیلسك قرآن و اخباره چوق نظر ایتسك پیغمبرمز محمد صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلرینك نبوت درجه سنك اعلاسنده ایدوکی ظاهر
اولور و عبادات دیدکلری اعمالك تصفیه قلوبه تأثیرلرینی
مشاهده ایدوب تجربه لر ایتمکله دخی قوی اولور خصوصا رسول الله
علیه الصلوة والسلام بیورمشلردر که بر کمسه بلدیکیله عمل قلسه بلمدکلرینك

نینك علمی آکا حاصل اولور بر کمسه بونی تجربه ایتسه بویله اولور ایسه ایمدی
نبوته ایمانك طریقی بودر بویله نظر ایتمك گرکدر بر کمسه عصانی یلانه
دوندردوکیله و شق قمر ایتدوکیله ایمان اولماز زیرا مجرد بونك
کبیره نظر ایله کشیه شبهه عارض اولور پس بونك کبیلرین بشقه
ملاحظه ایتمه مك گرك پس سائر قرآن و تجربه لر ایله ملاحظه
ایتمك گرك نیتکیم طریقن دیدم اما بو دیدیکم مرتبه ایمان بالغیب مرتبه سیدر
سالکا بیان ایلدم اما اگر مشاهده ایله ذوقله بلمك استرسك
صوفیلر طریقنه سالك اولمنجه اکلنمز شمدی بندنصکره بغداده کلوب
نشر علمدن فراغت ایتدکدن صکره عودت ایتدوکمك سببن دییم
پس ایدی عزلت و خلوته اون ییل مقداری مداومت ایتدم بونی
مشاهده ایتدمکه انسانك بر بدنی بر قلبی واردر قلبدن مراد
حقیقت روحیدر که معرفة اللهه محل اولان اودر یوخسه اول بر
پاره ات دکلدر که انده سائر حیوانات مشترکلردر میته ده دخی
دخی واردر و بلدمکه نیتکه بدنك صحتی و مرضی اولدوغی گبی قلبك
دخی حالی بویله در نیتکیم حق سبحانه و تعالی قرآن عظیم الشانده بیورر
فی قلوبهم مرض لیس قلبك مرضی دخی جهلدر اللهی بلمکدر لیس ع
جهل بر سم مهلکدر و هوایه تابع اولوب معصیت ایتمك مرضندر

پس هوایه مخالفت ایتمك اکثر دوا اسیدر یکنیم شول دوالرکه
بدنك صحتنده تأثیر ایدر بو خاصیتله که اکثر سببینی کمسنه عقلا بلمز
بلکه اطبایه تقلید لازم اولور که انلری انبیادن اخذ ایتمشلردر که
انلر دخی نبوت خاصه سیله خواص اشیایه مطلع اولمشلردر پس
سبق دخی ظاهر اولدیکه عبادات دوالری انبیادن حد و مقادیر
ایله نقل اولنمش تأثیرلری مجرد عقلا ادراك اولنماز بلکه انبیای عظامه
تقلید لازمدر و دخی کورسکه بر دوا مرکب نیچه اجزادن دوزلرکه
مقدارلری مختلفدر بعض بعضنك ضعفی بعضی ربعی و بالجمله بر برندن
متفاوت اولور اجزا اختلاف تأثیرنده بر سر خفی اولورکه
طبیب اولی تجربه ایله بولمشدر شول عباداتکه قلب مرضنك
دوالریدر بونك کبیدر انواعی و مقدارلری مختلفدر کورسکه سجده
ضعف رکوعدر و صلات صبح نصف صلوة ظهردر پس بونلر
بو اسلوب ایله اسرار حقدن بر سردرکه خواص قبیلندندرکه
اطلاع ممکن کلدر الا نور نبوت ایله احمق و جاهل شول کمسه در که
عقلا عباداتك کیفیاتنك و کمیاتنك حکمتلرینه مطلع اولمق دیلیه
و یاخود اصلی بو قدر همان اتفاقیدر دیه بلکه قضیه بودرکه
نته کیم ادویه ده اصول وار درکه آنسز اولماز و زوائد وار دیر

كما قال حضرة الهدائي قدس سره
عقله باقمه ایدر تجلی نوزنه
شمعه حاجت قالمز اولدقده صباح
ای هدایی دن نصیحت استنی
حقه قول اول بولمق ایسترسك فلاح

دیو متممات در و اصولك تأثیرنده مدخل وار در پس سنن و نوافل
دخی انك کبیدرکه اصول ارکان و فرایضکه عباداتدر تکمیلنده تأثیرلری
وار دیر و بالجمله پیغمبرلر امراض قلوبك طبیبلریدر همان عقلمزك بزه
فائده سی اولقدردرکه بونلرك بویله ایدوکنی بیلوب کندیلریمزی انلره
تسلیم ایده وز شول کوز نزلریچیلره کندولری تسلیم ایتدکلری کبی و مریضلر
غایت حاذق طبیبلره کندولرین تسلیم قیلدقلری کبی زیرا بونك ه
اوته سنه وارمقدن عقلمز معزولدر الا شول مقدار اکله رزکه بونلر
کندولر اکله دیلرو یاخود بونیرلر ایله عمل قیلسه وز آثار ظاهر اولدیو مقدار
شکایتی ایتدیکك بزانده اتباعدن حاصل اولان کشف و مشاهده
سببیله در خلوت و عزلتده ایکن حاصل اولمشدر اما که خلوتدن استنده
اصل نبوتده انده حاصل ولان ایله عمل قیلمغده نیچه بر امر اعتقادلر
حاصل اولمشدرکه انك سببیله فتور کلوب ایمانلرینه ضعف اورنه
اولمشدر بو ضعف و فتورك دخی دورت سببی وار دیر بر سببی
علم فلسفه یه چالشلردن حاصل اولمشدر و بر سببی طریق تصوفه ه
سلوك ایدنلردن واقع اولمشدر و بر سببی دخی ناس اورته سنده
علما کچنلرك معامله سندن ناشی اولمشدر و بر سببی دخی امام
معصومدن تعلم علمه مخصوص صدر دیولر انلرك بر امر اکله لشدرندن

پیدا اولمشدر زیرا نیجه روزکار افراد خلق و آحاد ناس تتبع ایلیوب
شرع شریفه متابعتده تقصیر ایدنلردن صورددم شبهه لرین ارآیوب
اعتقادلرنده وسوزلرندن تفتیش ایدردم دیردمکه نولدیسکا که
متابعتده تقصیر ایدرسن اگر آخرته ایمانک ایدوب ایکنون یراق ایتمز سک
و آخرلی ضایع ایتمکده دگلسن دخی حماقت که نهایتسز خوف وصعابی
بو آلام شدائد ایله قربتمش زخارف ضیایه دگلسن سک اگر آخرته
ایمانک یوغیسه کافرسک نفسکه تدبیر ایلیوب ایمانک طلب ایله و سنک
کفر حقیقتک سببی ندر فکر ایله اگرچه بونی تصریح ایتمز سک ظاهر
ایمانه شرف اولدوغندن اوتری هر برسنه بویله در دیردم برکیمسه
دیردیکه اگر آداب شرعله موءدب اولمق لازم اولیدی زمانمزک علماسی
ایدرلردی خصوصا که فضلاء عصردن فلان کمسنه که علم وفضل ایله آراسته
وحدیث وتفسیرده مطالعه ایدوب اصول وفروع احاطه ایتمشدر
هر علمک غورینه وهر فنک تحقیقنه واصل اولمشدر بلکه علوم دینده
نیجه تألیفلری واردر حتی طبقهٔ اجتهاده وارمشدر بویله ایکن نماز
قلماز وبر عالم وفاضل دخی گوررسنکه بوز گرداننده اوصاف ایله
موصوف بلکه دخی زیاده شرب خمر ایدر وفلان عالم دخی بونکبی
علملده مشهور ایکن بلکه نانسه احکام شرعیهده فتوی لر ویررکن گرو

گروسلطاننده وظیفه آلور وآنلکه مخالطه ایدر حرامدن پرهیز ایتمز وبر فلان
عالم دخی رشوتله قاضیلق الور گندو حکم قیلمغیچون ویا شهادت ایتمکیچون
رشوت الور لوا سلوب اوزرینه زمانه مزده اهل علم گچنلرک هر برسنده
اوامر شرعیه امتثالده برسستلک گوروکلرندن خلقه فتورکلوب
ایمانلرینه ضعف حاصل اولور وبر دخی دیردیکه بن صوفی یم تصوفده
برمرتبه یه یتشدم که عبادته احتیاجم قالمادی وبر دخی دیردیکه حرم
یوقدر جمله مباحدر خبری یوق که طریق تصوفدن ازمشدر وبری
دخی دیردیکه بن طریق اهل تعلیمدنم امام معصومه یتشمشنجه مسئلهٔ حق اولماز
حق الیده خفیدر وامام معصومه یتشمک طریق صعبدر اختلافات
ایسه چوقدر بعض مذاهبه تقلید بعضندن اولی دگل اهل اجتهاد
واهل رائیک دخی اجتهاد ورأیلرینه اعتمادم یوق تعلیمه احتیاجم
وار ایدوکنه یقینم وار اویله نیجه یقینم وار ایکن شکله عمل ایدم
وبر دخی ایدرکه علم فلسفه اوقدم حقیقت نبوته واقف اولدم انک
حاصلی حکمت ومصلحته راجع ایدوکنی بیلدم دخی بنم تکالیف عباداته
امر اولندوغندن مقصود خلقی ضبط ایدرلر بربرندن برینه گلن ضرری دفعدر
لیکن عوام ناسدن وجاهللردن دگلم تاکه بو تکلیفلر ایله مکلف اولام
بلکه بن حکماءدن ایم حکمته تابع اولورم وکمسه یه تقلید ایتمزم واحتیاجم

دخی بو قدر بویله دینلر فلسفه‌نک الهیاتنه مطالعه قیلوب الهیون
کچنلردر بونم نقل ایتدیکم ابن سینانک و فارابینک کتابلرینه
مطالعه قلنلر بولرلر و بونلر ملت اسلامیه‌دن دخی کچنورلر فلاسفه
اسلامیه‌دن بریی کوررسنکه قرآن اوقور و جماعتله نماز حاضر
اولور و شرع شریفی لسانیله تعظیم ایدرلکن کرو شرب خمر ایدر
درلو فسقلر ایدر پس اکا دینلسه که نبوت صحیح دکلسه نیچون نماز
قیلورسن دیرکه جسده ریاضتدن اوتوری دخی عادت بلده
مخالفت اتمیمن ایچون دخی مالم ولدم حفظ ایلام ایچون و برکیسی دخی
ایدر شرع صحیح دیر و نبوت حقدر اکا دلیلسک که نیچون خمر ایچرسن
ایدر که خمر ایچلکدن نهی اولنمدی الا که عداوت و بغض مورث
اوله و عندن اوتوری ابن خمرده حکمتم سببی ایله بو بلیه اتمزین
ولهو و طرب ایچون ایچمزین بلکه دوا اوروشفا اردرین فلاسفه
اسلامیه‌نک نهایت ایمانلری بودر تحکیم ابو علیدن منقولدر که
الله ایله عهد ایتدمکه شرع شریفی تعظیم ایدم و عبادتی ادا ایدم
و فجوری تلهی ایچون اتمیم دیمش پس بونک کبیلره ضعفای عوام الناس متمسکدرلر
و بونلره سائر علومده براهین قطعیه ایله حجتلرین کوروب
هر دعوالرنده مصیب صانمشلردر نیکیم بو فاروجهله علم فلسفه

ده اولان آفتی بیان ایدرکن تنبیه اولنمشدر تکراره احتیاج یوقدر
اما بنم قصدم بونک کبی شبهه‌لری دفع اتمک صوابحکدر قدر بوقدر
زیرا بیلورسنکه بو دورت مذهبکه بری فلسفه در و بری صوفیه و بری
تعلیمیه در و بری علمای ظاهر کبی طائفه‌نک مذهبلری و بر هر بر طائفه‌که
آزمشلردر اصلرین یاور قیلمشلردر و بونلره اویانلر دخی اعتقاد
لرین فساد ویرمشلردر بو مرض خلقه سرایت اتمشدر اطبا کندولر دخی
مریض اولمشلردر خلق هلاکه ویرمشلردر کوردمکه زمانک حالی بو بلیه‌در
کندو نفسمده فکر اتدم که بو مرضی ازاله دوا اتمک خلوت و عزلتدن
یک دکلمیدر کرو صوکنه نظر اتدم کوردمکه اکربن بو سمته سالک
اولورسم خلق کندولرک یولندن طریق حقه دعوت قیلورسم اهل زمان
بکا عداوت ایدرلر بونلره ایسه باشقه مقاومت قابل دکل بونلر ایله
نیجه طور دیشیم و بونلرک زحمتلرین نیجه بر چکم زیرا بکا بو خصوصده زمان
مساعد کرک و سلطان متدین کرک امر دینده حکمتی تنفیذ ایتمکه جبر و
قهره مالک کرک پس بو عذرلر ایله حق سبحانه و تعالی حضرتلرینه اعتذار
قیلوب عزلت و خلوته مداومت اتدم تا شول زمانه دکین که زمانمزده
سلطاننک حق تعالی حضرتلری قلبنه بر حرکت براقدی که کندو کندودن
بکا امر ایلدیکه نیشابوره وارم بو زمانه مزحم حاصل اولان فترتلرکه نقل ایدم

انلری دفع ایلیم هرچند که عفو طلب ایتدم پادشاه مصر اولدی
بر مرتبه الزام وابرام قیلدیکه بلدمکه اکر مخالفت ایدرسم اورته مزده
کلّی وحشت حاصل اولور اولیله اولیجق بن دخی اکلدمکه امر حق
اظهاره باعث قوی دیر شمدن صکره عزلت وخلوته مجال قالمدی
وشمدن صکره طریق حقده خلقدن کلن نقمت ومشقته صبر
وتحمّل ایتمك لازمدر زیرا بو مرتبه‌دن صکره عزلت وخلوت تجرّد
استراحت ایچون اولور حق سبحانه وتعالی قرآنده نیجه یرلرده بیورمشدرکه
انواع محن وبلالرله صنانمینجه ناس کندولرینی مؤمن اولدیلره
صانورلرمی اول آیتلردن بریسی الم احسب الناس ان یترکوا
ان یقولوا آمنا وهم لا یفتنون وبریسی دخی ولقد کذبت رسل
من قبلك فصبروا على ما کذبوا حتى اتاهم نصرنا پس خصوصا
ارباب قلوبدن نیجه کمسه‌لره رمز ورد قیلدم جمله‌سی عزلت وخلوت
ترك ایدوب زاویه‌دن طشره چیقمق لنعله امر ایلدیلر دخی نیجه صالح
کمسه‌لرك سوزلری بونك اوزرینه اولدیکه بنم بو حرکتم مبدأ ارشاد
وفلاح وباعث خیر وصلاح اوله زیرا حق سبحانه وتعالی دین محمدی‌یی
احیا ایچون هر یوز ییلك باشنده بر کمسه وعد قیلمشدر پس باب
قلوبك واهل صلاحك اشارتلرندن رجا ایدرمکه دینی احیا ایدن

وارد در

ایدن بو راس مائه‌ده بن اولم پس نیشابوره امر دینی اقامت ایدوب ٤٨٨
شرع شریفی احیا ایتمك ایچون [illegible] سنه‌سنك ذی القعده‌سنده
حرکت ایتدم مدت عزلتم اون بر ییل اولمشدر بو حرکات عجیبه امور
غریبه‌دندر حق سبحانه وتعالی تقدیر بیله اولمشدر بنم اختیارم ایله دکلدر
نته کیم بغداددن ترك عز وجاه بنم اختیارمله اولمدیغی کبی کرو عودت
دخی بنم صنعمله اولمه‌مشدر لکن الله سبحانه وتعالی قوللرینك قلبلرینی نیجه
نیجه دیلرسه دوندورر زیرا مؤمنك قلبی تعالی‌نك اصبعین اورته‌سنده در
اما حقیقتده بو رجوع رجوع دکلدر زیرا رجوع چیقوب اولکی حاله دونمکه
دیرلر بن اولکی حاله دونمدم زیرا بن اول زمانده که نشر علم ایدردم
کسب جاه ایچون ایدی وحالمله علمیله خلقی اکا دعوت ایدردم قصدم
نیتم همان او ایدی شمدیکه حالده خلقی شول علمه دعوت ایدرمکه
انکله عز وجاه ترك اولنور دخی جاهك مرتبه‌سی ساقط اولمه‌سنه
علمنه دعوت ایدرمکه شمدی نیتم قصدم اودر بو بیله ایدوکنی الله بلیور دخی
دیلرمکه نفسمی وغیریمی اصلاح ایدم اما بلمزمکه مرادمه واصل اولمی
بو حسبه غرضم تمام اولمه‌دن موت یتشمی ایمان یقینم واردرکه حول وقوتم
ساقطدر الا مکر که حق تعالی حول وقوت کرم کیدی ویره دخی
یقینا بلدمکه بن کندم ایتمدم و بن ایشلمدم بلکه حق تعالی بنی تحریك ایتدی و بن

ان القلوب بین اصبعین من اصابع الرحمن یقلبها کیف یشاء
كذا في المصابیح

قوللری پس الله‌دن اول استرکه بنی اصلاح ایلیه اندن خلقی بنمله اصلاح
ایده دخی هدایت ایده دخی حق تعالی حقی حق کوستره اتباعنی
نصیب ایلیه باطلی باطل بیلدیرب صاقنمغی میسر ایلیه دخی اسباب
ضعف ایمانمدن الله‌ه صغنرم پس ایمدی شمدن صکره بوقاروده که
بو خلقک آزمه‌سنه کردورت طائفه‌نک ازغونلری سبب
اولمشلردر دیدوک انلرک دفعنی بیان ایدرم و اندن سرایت ایدن
مرضک علاجنی ایدرم و اول آزمشلرک ارشادینک طریقلرن
بیان ایدرم اما تعلیمیه‌در ایشتدکلرندن حیرته دوشدکلرینک
علاجی بزم قسطاس مستقیم آدلو کتابمزده ذکر ایتدیکمزدر اگر
تفصیلین ایدرسک کتاب اوزانور اما اهل اباحت توهم اتدکلرینک
جوابنده یدی انواع شبهه‌لرن یدیه حصر ایدوب جوابلرین تفصیله
مجال یوقدر اما شول کمسه که اعتقادینی فلسفه طریقی ایله افساد
ایتمشلردر انک جوابن بوقروده ذکر ایتمشزدر نبوت حق اولوب
وار ایدوکنه برهان اقامت ایتدیکز اوراده مراجعت ایده سن
اما بعض اهل حکمت اگرچه اصل نبوته اقرار ایدرکبی قلنورلر اما
حکمتنه تطبیق ایدوب ایدرکه قوت طالع سببیله بر کمسنه ظهور ایدوب
متبوع اولمق و خلقه معاشلری امرلری حسن تدبیر ایله ترتیب ایلمک

ملک بعید دکلدر بلکه واقعدر دیر اول نبوته مقر دکلدر بلکه کافردر
بلکه نبوته اقرارک طریقی بوقروده بیان ایتدیکمزدرکه اعتقاد
ایتمک کرک که طور عقلدن خارج بر طور واردرکه انی انبیا
ادراک ایدر اول مرتبه‌ده عقل معزولدر نیتکم حواس مدرکات
عقل ادراکدن معزول اولدوغی کبی بو بلیه برسکا بوقروده برهان
قورکتوروب طوررز خصوصا که سکا تنبیه ایتدیک خواصک
تأثیر اتنک سبب قوری کتوروب مجرد عقله معلوم اولماز خواص
نبوتیه‌نک نه معلوم اولسه کرک زیرا کورسک که بردوانوع افیون
سم مهلکدر ویرلو سیبن صوررسک طبیب برهان اقامت ایدوب
ایدرکه زیرا طبیعتی موت طبیعتدرکه بارد و یابسدر اگر بنا دیرکه
مهلکدر بو سوزلرینک فسادی غایت ظاهردر زیرا نیجه دقیه صوبلی(?)
و طپراغی(?) بر کشی قارشدرب لیسه اولمز معلومدرکه انلر طبیعتی افیون
تبریدی کبی تبرید ایتمز ارشته(?) ایمدی فلاسفه‌نک اکثر برهانلری
طبیعتنده الهیاتده دخی بونک کبی ضعیفدر زیرا بونلر هر مراجی
بولدقلری مقداری تصویر ایدرلر و مأنوس اولدقلری ایله اکلرلر اسمی(?) بر
اوضاع شرعیه‌ده و احکام الهیه‌ده دخی نیجه حکملر واردرکه
کمسه فهم ایتمز نیته کم افیونک مهلک اولمه‌سنک سببن فهم

ایده‌مدکلری کبی پس بو کمسه بو دیدیکمزه تصدیق ایدرسه نیچون صلاة
صبح ایکی اولوب ادیله دورت اولدوغنک خاصهٔ عجیبه‌سنی و حکمت
خفیه‌سنی اولمسنه انکار ایده و اول خواص عجیبه دخی نور نبوت ایله علوم
اولوب عقل طریقیله فهم اولنمدوغنی تعجیلیه اما اکر فلسفه و علم نجومه اعتقاد
ایدن کمسنه‌یه بو اسلوب ایله دخی تقریر ایتسک دیسک که احکام شمس
حرکات حسبیله مختلف اولور حتی مثلا شمسک وسط سماده اولمه‌سنک
بر حکمی اوله غروبده اولمه‌سنک بر حکمی دخی اوله پس جائز که بو احکام
تفاوتنه بنا عبادات دخی اوقات تعیین اولنمش اوله تعیین اولدوغی
اثنانه زیرا بونک کبی زمانی کلمشدر نه کم بر منجم هیچ قنغینک
فلان ساعتده کی او زمانده فلان کوکبک حکمی واردر سعادته
ایرشورسن قالمشورسن او زمان کلنجه بلکه قنغیسنه احتیاج اولوب صوق
دخی اولورسه کنه اوشورکن کتیرسن بر منجمک سوزیله قرن کره کذبن
تجربه اتمش سکدر پس بو نبینک سوزینی نیچون قبول قلمزسکه معجزاتله
سوزینک صدقنی اثبات ایتمشدر اصلا کذب ایله تهمت اولنمه‌مشدر
نیچون دیمزسنکه اعداد رکعاتده و ارکان حج عمرهده و سائره
عبادات شرعیه‌ده نیجه خواص اوله که بزلرک اکا مطلع اولمیه‌وز
نیکم خواص ادویه‌یه احاطه ایده‌مدیکمز کبی دخی احوال آخرتی ادراک

ادراک ایده‌مدیکمز کبی اکر دیرسک منجملر و طبیبلرک بعضی تجربه اتدیک
سوزلرینده صادق بولندیلر اما دخی پیغمبر دیدوکنی تجربه ایلمدم اصلی
وار ایدوکنی و حقیقتی وار ایدوکنی نجه بلیم اکرچه که ممکن ایدوکنه
اقرارم دخی وار ایسه بز ایدرز که انلری تجربه باعث اول
سوزلرین ایشدوب تصدیق ایتمک اولمشدر ایمدی انبیایه تصدیق
دخی بعض وکتوردکلری معجزلره نظر ایله دیدکلری ایله عمل ایله کورکه
شکاندر حاصل اولور اکر تجربه دخی ایتمدکسه‌ک که بر مثال کتوره‌یین
اکا کورندره اتباعک فائده‌سن اکلیه‌سن مثلا بر بیمارک بر مشفق
والدی اولسه و علم طبده دخی کامل ماهر اولسه مریضنه هر چه که اشته
بو دوایی استعمال ایله شفا نافعدر اکرچه ایچمه‌سی دخی کوجسه دخی
اکر والدینه اعتقاد ایتمسه‌ین بونی هنوز تجربه ایتمه‌مشدر دیلسه انی
اهل بصیرت حماقت ایدر دیرلر فائده‌سنی بلمزدی دیرلر اکر دیرسک که
بنیمک شفقتنی نیدن بللم و مرض قلوبه طبیب ایدوکنی نیدن بیلهلم ۵
بز دیرزکه بر کیشی والدینک شفقتنی و طبابتنی نیدن ذکر اولنان مثالده
نیدن بیلور امر محسوس دکل بلکه قرائن احواله بیلورکنه خصوصنده
ایتدوکی جد و اهتمام ایله بیلور پس ایمدی بر کمسه دخی پیغمبر احوالنه
نفسه و خلقه ارشاد ایتدوکنک کیفیتنه مطلع اولسه نکیم سیر و احادیث

کتابلرنده و تفسیرلرنده روایت اولنور نه طرز ایله خلقی دعوت ایدر
و لطف و رفق ایله انلره معامله ایدر ایمش و اخلاق کریمه سی نیجه کوزل ایمش
و ایکی جهانك امورینی نیجه اصلاح ایدر ایمش و دینلری و دنیالری خصوصنده
نه عجب سعی ایدر ایمش بالضروره انکا علم حاصل اولور که پیغمبر حضرتلرینك
امتنه دشمنلکی مشاهده ذکر اولنان والدیندن دخی زیاده شفقت و مرحمتی
وار ایمش دخی انك افعالنك اقوالنك عجایبنه نظر قلسه خصوصا قرآن
عظیمده واقع اولان وقایع که آخر زمانده اولسه کرکدر نیجه خبر ویرمشلردر
دیدکلری دخی طوره ظهور ایتمکده علم ضروری ایله ظاهر اولور که انلرك
طوری ورای عقلده ایمش پس ایکی نبی علیه الصلوة والسلام تصدیق ایتمك
طریقی بودر دیدیلر که بو یله بلمیه سن سیر نبی یه و احادیث و تفاسیره
مطالعه قل و فکر ایله که بو دینه کلمیوزسن سکا عیان اوله بو مقدار که ذکر
ایلدك علم فلسفه یه عالم اولنلرك کلن شبهه لرك دفعنه کفایت ایدر
اما ایمانك ضعفنه دورنجی سببی که زمانه مزده علما کچنلرك بریلر
حاللرندن ناشی اولور انك دفعی اوج نسنه ایله اولور بری بودر که شول
عالم که حرام بر انك حرامه معرفتی سنك معرفتك کبیدر و خمر ایچر
انك خمرك حرام ایدوکنه اعتقادی سنك اعتقادك کبیدر سن
بیلورکن ایشلرسن کافر اولدوغندن اولور دکل بلکه شهوتك غالب

غالب اولوب نفسکه و شیطانه اویدوغندن اولور ایدی اول عالمك
دخی شهوتی سنك کبیدر مثلا نیجه طبیبلر وار که یمشلرك ضررین بلورکن
صبر ایده میوب یرلر بونلرك بو یله ایتمه سی اول یمشلرك ضرری اولمدیغنه
دلالت ایتمز و طبیب صحیح اولمادوغنه دلالت ایتمز ایکنجی سبب بودر که
عامی بو یله اعتقاد ایتمك کرکدر که عالم علمی آخرته ارزق ایدنمشدر
و دخی انی علم قورتارر ظن ایدوب کناهه شفیع اولور توهم ایتمشدر
اکرچه کم عالمك کناهیه ضرری دخی ارتق سبب ولمق احتمالی وار ایسه
اما کمه عامی اوله اونون نجات احتمالی اصلا یوقدر پس بو علمانك
برامز عملاریله نیجه الدنوب ضلالت اختیار ایدرلر اوچنجی طریق بودر
اولدرکه حقیقت علمه واصل اولان کناهی ارتکاب ایتمز الا که سهوا
ایدر قصد ایله ایتمز و ایتدیکی وقتنده دخی مغرور اولماز زیرا علم حقیقی
اولدر که معصیتك سم مهلك ایدوکنی بیلیه و آخرت دنیادن خیرلو
ایدوکن بیله بر کمسنه که بو یله بلسه خیر اولانی ادنی یه دکشمز الکن
بو دیدیکم علملر باش اشتغال ایتدوکی علملر دکلدر بلکه بونلرك تحصیل
ایتدکلری علملر معصیته جرأته سبب اولور اما علم حقیقی اللهدن خوف
و خشیته باعث اولور پس اول علم معصیله صاحبنك آورتسنده
پرده اولور اما شول قدرلری دکلکه بشر اوندن خالی اولماز و کیره

تیز تدارک ایدوب استغفار قیلورز بو مقدار گناه ضعف ایمانه دلالت ایتمز
والله اعلم، فنسئل الله العظیم ان یجعلنا ممن آثره
واجتباه وعصمه عن شر نفسه حتی لا یعبد
الا ایاه، وصلی الله علی حبیبه
واصحابه وآله وعشیرته
وعترته،
آمین،
تم

وقد وقع الفراغ عن تسوید هذه الرسالة الشریفة المنیفة، علی ید
افقر الوری خادم الفقرا محمود بن الشیخ ولی الدین
من مشایخ الطریقة الجلوتیة بالجیم، فی وقت العصر
من یوم الجمعة السادس من صفر الخیر
لسنة ست وثلثین ومائة والف
ه ه

